

DRAUGAS

2ND CLASS
DECEMBER 21 1993

THE LITHUANIAN WORLD - WIDE DAILY

Vol. LXXXIV Kaina 60 c.

ANTRADIENIS - TUESDAY, GRUODIS - DECEMBER 21, 1993

Nr. 245

Žinios iš Lietuvos - Elta

Baigiamas rengti sutarties su Lenkija projektas

Vilnius, gruodžio 20 d. (Elta) Seimo pirmininkas Česlovas Juršėnas tikisi, jog artimiausiu metu, gal net šiomis dienomis, bus suderinti paskutiniai ginčytini Lietuvos ir Lenkijos sutarties straipsniai, išskyrus pagrindinį - dėl Vilniaus krašto likimo 1920 metais vertinimo. Šis klausimas, tikriausiai, bus dar diskutuojamas, jis gali ir neįeiti į sutarties tekstą, o būti paskelbtas atskira deklaracija. Apie tai Česlovas Juršėnas pranešė spaudoje konferencijoje gruodžio 20 d.

Šiais klausimais pirmadienį Varšuvoje derybų pradėjo užsienio reikalų ministro pavaduotojas Vladislavo Domarko vadovaujama ekspertų grupė. Apie tai, be kita ko, bus kalbama ir per Ministro pirmininko Adolfo Šleževičiaus trumpalaikį darbo vizitą į Lenkiją antadienį.

Česlovo Juršėno nuomone, mažiausiai keliantis ginčų baigiamojai rengti sutartyje turėtų būti straipsnis dėl kultūros paveldo vertybių apibūsinimo. Kiek daugiau diskusijų gali sukelti susitarimas dėl paminklų, kapinių saugojimo bei priežiūros. Bet ir šiais klausimais galimi kompromisai. Sunkiausias dialogas, tikriausiai, bus dėl lenkų tautybės Lietuvos piliečių vardų ir pavardžių rašymo oficialiuose Lietuvos dokumentuose.

Landsbergis: Lietuvos užsienio politika žlugo

Seimo opozicijos vadas Vytautas Landsbergis spaudoje konferencijoje gruodžio 20 d. pakartojo savo ankstesnius tvirtinimus, kad dabartinės Lietuvos valdžios užsienio politika, pirmiausia Rytų atžvilgiu, buvo trumparegė. Dabar galima konstatuoti, kad ji žlugo, pabrėžė jis.

Žurnalistams išplatintame pareiškime Vytautas Landsbergis sako, jog bemaž pusantros metų buvo skleidžiamos iliuzijos, kad LDDP dėka iš Rusijos ateis gėris.

Rinkimai Rusijoje parodė tikrąjį jos veidą. Anksčiau buvusi rafinuota ir diplomatinėmis frazėmis pridengta Užsienio reikalų ministro Andrej Kozyrev politika dabar atvirai skleidžiama LDP partijos vado Vladimir Žirinovskio lūpomis. Tačiau Lietuvos Užsienio reikalų ministerija, paskelbusi pavėluotą ir trumpą pareiškimą, kalba tik tai apie susirūpinimą, jame nematyti jokio kito apsisprendimo ir apsaugos Lietuvai paieškų.

Vytautas Landsbergis kritikavo Baltijos valstybių vadovų pareiškimą dėl bendradarbiavimo su NATO. Jame nieko naujo, sakė jis. Baltijos valstybių prezidentų susitikime palaikyta dalinės narystės idėja „Partnerystė vardan taikos“ iš esmės priklauso Rusijos užsienio ministrui Andrej Kozyrev. Jos tikslas - nustumti į šalį NATO narystės praplėtimo klausimus.

Sąjūdis reorganizavosi į visuomeninę organizaciją

Šeštadienį įvykusio Lietuvos Sąjūdžio ketvirtosios suvažiavimo delegatai nusprendė, kad nuo šiol Sąjūdis bus visuomeninė organizacija, vienijanti nepriklausomybės įtvirtinimo šalininkus. Jos dalyviai galės būti demokratinė ir kitų politinių bei visuomeninių organizacijų nariai, taip pat asmenys, nepriklausantys jokioms organizacijoms. Tačiau į Sąjūdį nebus priimami LDDP nariai.

Sąjūdžio Tarybos ataskaita suvažiavimui pateikė jos pirmininkas Algirdas Katkus. Pranešimus „Lietuvos Sąjūdžio pamokos“ ir „žemdirbių sąjūdžio veikla“ padarė profesorius Vytautas Kubilius bei Seimo narys Vytautas Lapė.

Buvo priimti Sąjūdžio įstatai bei programa. Taip pat priimta deklaracija, rezoliucijų ir pareiškimų tiek Respublikos gyvenimo, tiek Sąjūdžio veiklos klausimais.

Sąjūdžio Tarybos pirmininku išrinktas 55 metų habilituotas istorijos mokslų daktaras Romas Batūra. Jis vadovauja katedrai Vilniaus pedagoginiame universitete. Suvažiavimas nutarė, kad Sąjūdžio garbės pirmininkas Vytautas Landsbergis daugiau neturi nustatyti pareigų ir neatsako už kasdienį Sąjūdžio veiklą.

Lietuvos Sąjūdžio reorganizavimą į visuomeninę organizaciją jo garbės pirmininkas Vytautas Landsbergis įvertino kaip praktišką ir pamatuotą žingsnį, pirmiausiai reikiantį atsakymą eiti į būsimus rinkimus savarankiška politine jėga. Sąjūdis palaikys dešiniąsias partijas, tačiau nebus joms konkurentas, kaip iki šiol, pasakė jis pirmadienį reguliarioje opozicijos vado spaudoje konferencijoje.

Šeštadienį įvykusioje Sąjūdžio suvažiavime vienoje iš priimtų rezoliucijų reikalaujama, kad savivaldybių ir Seimo rinkimai būtų surengti vienu metu ir įvyktų ne vėliau, kaip iki 1995 metų. Jiems rengiantis, taip pat sprendžiant kitus politinio, ekonominio bei socialinio gyvenimo klausimus, Vytautas Landsbergis nuomone, Sąjūdis padės konsoliduoti visas demokratines jėgas.

Grupės Sąjūdžio narių ketinimą Sąjūdžio pagrindu kurti savarankišką politinę partiją Vytautas Landsbergis pavadino „kelių ambicingų žmonių atskilimu“. Mėginimų sukurti Sąjūdžio dublerius būta ir anksčiau, bet iš to nieko neisejo, pažymėjo jis.

Ignalina gaus talpintuvus radioaktyvioms atliekoms

Ignalinos atominės elektrinės ir Vokietijos firmos „GNB“ vadovai pasirašė kontraktą tiekti 60 talpintuvų tarpiniam panaudoto branduolinio kuro saugojimui. Apie tai pirmadienį informavo Ignalinos atominės elektrinės generalinis direktorius Viktor Ševaldin.

Talpintuvai bus pagaminti

Jugoslavijos ir Serbijos sostinėje Belgrade moteris sėdi šalia tris mylias išsitiesusios eilės, laukiant duonos. Eilė atriepija dmesį tuo, kad stovi net ir prabangiai apsirengę žmonės gauti savaitinį maisto davinį iš šalpos organizacijos. Ekonominiai trūkumai atsirado dėl Serbijai uždėtos blokados. Bet artėjančiuose Serbijos rinkimuose atrodo, kad nacionalistas prez. Slobodan Milošević visvien juos laimės.

Vokietijoje ir atgabenti į Lietuvą, praėjus metams nuo sandėrio pasirašymo. Jie bus teikiami 15 mėnesių atskiromis siuntomis, už jas iš anksto sumokėjus. Pasak V. Ševaldin šie talpintuvai priklauso garsiajai grupei „Castor“, kurios talpintuvai atitinka griežtus technologinius standartus, yra labai saugūs, pasaulyje naudojami jau 20 metų Suomijoje, Prancūzijoje, Vokietijoje, Anglijoje, Rusijoje, Šveicarijoje, JAV, Švedijoje ir daugelyje kitų pasaulio šalių.

„GNB“ yra specializuota branduolinio kuro saugojimo talpintuvų gamybos firma. Ji įkurta žinomų Vokietijos firmų „GNB“ ir „Nukem“ pagrindu.

Ignalinos AE generalinis direktorius taip pat pranešė, jog tartautinį konkursą saugyklos projektui parengti laimėjo Švedijos firma „SKB“. Ši firma sprendžia branduolinio kuro ir radioaktyviųjų atliekų saugojimo klausimus. Pasak Ševaldin, tai bus pirmoji sausa tarpinė RBMK tipo reaktorių panaudoto branduolinio kuro saugykla.

Atidėtas balsavimas dėl turto deklaravimo

Gruodžio 14 d. Seimo plenariniame posėdyje buvo svarstomas Lietuvos Respublikos pareigūnų bei tarnautojų turto ir pajamų deklaravimo likojo įstatymo projektas ir buvo numatyta balsuoti. Tačiau Seimo juridiniam skyriui pateikus išvadą, jog įstatymo projektas prieštarauja Lietuvos Konstitucijai, už jį nebalsojama, o buvo padaryta svarstymo pertrauka.

Seimo posėdyje balsavimui buvo pateiktas ir Lietuvos Respublikos Administracinio teisės pažeidimų kodekso papildymo projektas. Seimas nutarė papildyti kodeksą 199 straipsniu, kuriame numatoma bauda už nepranešimą apie kitos valstybės pilietybės įsigijimą. Už nepranešimą raštu asmens gyvenamosios vietos migracijos tarnybai, migracijos departamentui arba Lietuvos Respublikos diplomatinei įstaigai užsienyje apie kitos valstybės pilietybės įsigijimą bus baudžiama nuo 1,000 iki 5,000 litų bauda.

Suomija nori, kad Baltijos šalys bendradarbiautų

Vilnius, gruodžio 8 d. - Lietuvoje gruodžio 7 d. su oficialiu vizitu lankantis Suomijos ministrui pirmininkui Esko Aho, lietuviui verslininkui taip pat turėjo progos geriau susipažinti su Suomijos verslininkais. Tai vakarą, pasibaigus oficialiai ministro pirmininko programai, Pramonės ir prekybos rūmuose Suomijos premjeras susitiko su Suomijos ir Lietuvos verslininkais.

Prekybos problemos

Kaip rašo „Lietuvos aidas“ korespondentas Aurimas Drizius, Suomijai atstovavo devyni verslininkai, dirbantys Lietuvoje - keturi didelių Vilniaus įmonių direktoriai, tarp jų ir Akcinio Inovacinio Banko dabartinis direktorius, buvęs užsienio reikalų ministro pavaduotojas V. Katkus.

Lietuviai skundėsi, kad maža prekybos su Suomija apimtis, su Estija prekyba yra dešimt kartų didesnė. „Septynis“, pataisė Suomijos ambasadorius Lietuvoje. Viena iš priežasčių - didelis atstumas tarp šalių.

Suomijos verslininkai savo šalies ministrui pirmininkui kalbėjo: Lietuvoje gailėtume patuoti savo produktą, jei lietuvių turėtų pinigų. „IBM Finland“ kompanijos atstovas sakė: „Šioje šalyje daugybė kvalifikuotų darbių žmonių, bet jie negali užsidirbti pinigų. Jie pirktų mūsų prekių, jei turėtų pinigų“. Kitas sakė: „Visą laiką turiu reikalauti, kad už prekę man sumokėtų iš anksto. Kitaip galiu būti apgautas“. Autostrada „Via Baltica“ neveikia.

Didžiausioje suomių kompanijoje Lietuvoje „Neste“ dirba 10 suomių, 10 estų, 40 lietuvių. „Darba pradėjome 1991, kalbėjo „Neste“ atstovas, „pradžią buvo labai sunki. Didžiausios problemos - tai, kad Lietuvoje dabar privatizuojamos naftos kompanijos, be to, saugumo problemos“. Į tai Suomijos ministras pirmininkas sakė:

„Mes norime matyti visas tris Baltijos šalis kartu, kaip vieną visumą. Tada joms sumažėtų problemų. „Via Baltica“ - ne tik kelias. Jeigu pradėtų veikti ši autostrada, daug jūsų suminėtu problemų išsprendėtų.“

Suomija labai suinteresuota padėti Baltijos šalims vystytis. Tačiau neturi jokių didelių projektų. Didelė problema - atsiskaitymai už prekes. Tik tada, kai bankai Lietuvoje ims dirbti kaip pridėra, bus sudarytos garantijos suomių bizniui. Vyriausybės kiti kiti - pasirašyti sutartis, sukurti infrastruktūrą, tačiau tikras biznis prasideda kompanijų lygmeniu.“

Gruodžio 7 d. Vyriausybės rūmuose daugiau nei valandą vyko Suomijos ir Lietuvos delegacijų susitikimas. Pasibaigus susitikimui, apie aptartus klausimus prezidento patarėjas Justas Paleckis „Lietuvos aidui“ papasakojo: „Susitikime aptartas labai platus klausimų spektras: dvišaliai santykiai, projektas „Via Baltica“, suomių firmų dalyvavimas modernizuojant Lietuvos infrastruktūrą ir telekomunikacijas, Suomijos kreditų suteikimas Lietuvai ir jų panaudojimas, Suomijos kompanijų dalyvavimas terminalo statyboje. Buvo aptarta santykiai su Europos Sąjunga (buvusi Europos Bendrija). Numatoma, kad kitais metais Lietuva pasirašys laisvos prekybos sutartį su Europos Sąjunga (Suomija nėra jos narė). Suomiai pabrėžė, kad jiems labai svarbu išlaikyti su Lietuva laisvos prekybos sutartį, net kai šalis istos į Europos Sąjungą.“

Gynyboje Suomija laikysis neutraliai

Dėl NATO - suomių liekia neutralūs. Prieš mėnesį Suomijos prezidentas Mauno Koivisto Strasboure pareiškė, kad jo šalis nekeičia neutralumo politikos - ji neaučia jokios grėsmės ir bendradarbiaus tik Vakarų Europos sąjungose. Šiandien svečias klausė, ar

Balsavo tik 29% Lietuvos rusų

Vilnius, gruodžio 16 d. (AGEP) - Iš Lietuvoje gyvenančių 12,000 Rusijos piliečių apie 29% dalyvavo rinkimuose į Rusijos parlamentą - Dumą.

Rusijos ambasada iš Maskvos gavo nurodymą neskelbti rinkimų rezultatų, kol nebus oficialaus galutinio jų paskelbimo Maskvoje. Tačiau žurnalistai vis dėlto sužinojo, kaip Rusijos piliečiai balsavo Šiauliuose ir Klaipėdoje.

Daugiau kaip pusė balsavusių pasisakė prieš pateiktą Konstitucijos projektą. O trys daugiausiai balsų surinkusios partijos išsiriavo tokia tvarka: (1) Rusijos Komunistų partija, kurios vadas yra Žuganov, (2) Rusijos Liberalų Demokratų partija, kurios vadas yra Vladimir Žirinovskis, ir (3) Rusijos Demokratų partija, kurios vadas yra Nikolaj Travkin, buvęs Rusijos Aukščiausiosios Tarybos deputatas.

Lietuva baus už dvigubą pilietybę

Maskva, gruodžio 16 d. (AGEP) - Maskvos laikraštis „Nezavisimaja gazeta“ išspausdino pasikalbėjimą su Rusijos prezidento pareigūnu. Jis pareiškė, kad Lietuvoje daugiau kaip tūkstantis žmonių turi Rusijos bei Lietuvos pilietybę. Ir tokių žmonių, pareigūno manymu, daugės. Nors tokia dvigubą pilietybę neįteisinta, bet ji praktiškai egzistuoja.

Pasak pareigūno, Rusijos derybų delegacija susitarė su Lietuvos delegacija pradėti ruošti sutartį dėl dvigubos pilietybės reguliavimo, nors 1991 m. liepos 29 d. pasirašyto Lie-

Lietuva ketinanti stoti į NATO. Buvo aiškiai pasakyta „Taip“. Krašto apsaugos ministras Linas Linkevičius kalbėjo apie suomių galimybę padėti sukurti Jungtinių Tautų taikos palaikymo batalioną iš Baltijos šalių piliečių.

„Via Baltica“

Susisiekimo ministras Jonas Biržiškis papasakojo apie projektą „Via Baltica“. Pasak jo, sumanymas šį kelią paversti autostrada visoje Lietuvoje gali būti įgyvendintas iki kokių 2010 metų. Todėl toks uždavinys ir nekeliamas - kol kas tiesiamis apvažiavimai aplink miestus.

„Jeigu kitais metais iš biudžeto šiam projektui gausime tik 8 milijonus litų, pretenduosime gauti paskolą iš Pasaulio Banko bei Europos Rekonstrukcijos ir Plėtros Banko. Iš jų kitais metais numatome gauti 5 milijonus dolerių „Via Baltica“ projektui“.

Suomiai susitikime pabrėžė šio projekto svarbą jiems, nurodė didžiausią problemą - eiles prie muitinių. Biržiškis jiems atsakė, kad lenkai yra įsipareigoję kitais metais Kalvarijos punkte leisti važiuoti bet kokioms transporto priemonėms (kol kas leidžiama tik krovininiams sunkvežimiams).

Iš dviejų „Via Baltica“ kelių Lietuvoje variantų lietuviams, suomiams ir lenkams geriau tiktų kelias, einantis per Kauną ir Kalvariją. „Jeigu kuriai nors valstybei reikia kelio iš Kalvariaučiaus į Rygą, gali jį tiesiti, tik tegu pati suranda

tuvos-Rusijos sutartyje yra straipsnis, kategoriškai teigiantis, jog tas pats asmuo negali vienu metu būti ir Rusijos ir Lietuvos piliečiu.

Toks Rusijos prezidento pavaduotojo kalbėjimas, kad dvigubą pilietybę faktiškai egzistuoja, atvirai ignoruoja Rusijos prezidento pasirašytą sutartį. Seimo opozicinio Tėvynės Santaros bloko nuomone, Lietuvos Užsienio reikalų ministerijos nereagavimas į tokius pareiškimus yra neleistinas.

Rusijoje yra nemažai lietuvių, kurie mokosi mokslo įstaigose po kelis metus, prisiregistruoja Maskvoje, Sankt Peterburge ir gauna Rusijos vidaus pasą. Jie taip pat turi ir Lietuvos piliečių pasus. Tokiu būdu jie tampa ir Rusijos ir Lietuvos piliečiais. Dėl to Seimo narė Tėvynės Santaros atstovė siūlė Lietuvos Respublikos pilietybės įstatymo 23 straipsnį papildyti trečiaja dalimi, kuroje numatoma, kad Lietuvos pilietis, įsigijęs kitos valstybės Respublikos pilietybę, o taip pat, nepranešęs apie kitos šalies pasą įsigijimą, baudžiamas 5,000 litų bauda. Gruodžio 14 d. Seimas priėmė tą pataisą.

— Šiomet Lietuvoje išaiškinta

266 nusikaltimai, susiję su narkotikais. Dažniausiai Lietuvos narkomanai svaiginasi stipriais vaistais, ir marihuana bei opijaus ekstraktais, gaminamais iš aguonų lukštų ir stiebų. Neseniai buvo atpiktas grynasis opijus, kuris, matyt, per Baltarusiją atvežtas iš Uzbekistano. Sintetinių narkotikų Lietuvoje kol kas nėra. Manoma, kad šalį jau yra 10,000 narkomanų ir jų vis daugėja. (AGEP)

pinigų“, kalbėjo Biržiškis. Pasak jo, ne ką mažiau svarbu nutiesti ir geležinkelį „Via Baltica“. Tai tik pinigų ir laiko klausimas.

Svarbu, kad Baltijos šalys bendradarbiautų

Suomijos ministras pirmininkas Esko Aho susitiko su Lietuvos prezidentu Algirdu Brazausku, dalyvavo spaudoje konferencijoje Seimo rūmuose. Jis pabrėžė, jog Suomijai ir kitoms Skandinavijos šalims svarbu, kad Baltijos šalys bendradarbiautų. Tai sudarytų geresnes sąlygas bendradarbiauti su Šiaurės šalimis. Prekyba buvo menka, tačiau dabar labai sparčiai auga. Suomijai „Via Baltica“ strategiškai svarbi. Naujoje Rusijos karinėje doktrinoje Esko Aho nematęs nieko tokio, kas grėstų Suomijai.

„Lietuvos aidas“ klausimą, ar Suomija liktų neutrali, jei būtų užpultas Baltijos šalys, Suomijos ministras pirmininkas atsakė: „Negaliu įsivaizduoti, kad galėtų taip atsitikti. Manau, kad pasikeitimai Europoje nesulaikomi. Santykiai tarp Europos šalių remsis nauja Europos saugumo sistema, todėl aš manau, kad mes net neįpralome turėti savo pozicijos tokiems klausimais“.

KALENDORIUS

Gruodžio 21 d.: Šv. Petras Kanizius; Tomas, Ilgas, Girenė. Pirmoji žiemos diena.

Gruodžio 22 d.: Pranciška, Flora, Demetrius, Juta.

SVEIKATOS KLAUSIMAI

OSTEOPOROZĖ — KAULŲ MINKŠTĖJIMAS

GEDIMINAS BALUKAS

Osteoporozė (osteoporozė) yra skeleto atrofija, arba kaulų minkštėjimas — tai vyresnių žmonių liga.

Osteoporozė yra žmogaus senatvės požymis, skirstomas į 2 grupes.

1. Pirma grupė yra pagreitin-tas kaulų minkštėjimas pas moteris menopauzės metu. Ši atrofija daugiausia vyksta kaulo viduje. Tuo pat metu padidėja nugaros slankstelių ir rankos riešų lūžimai. Dažniausiai tai pradeda vykti 15-20 metų po menopauzės.

2. Antrajai grupei priklauso pacientės, kurių kaulų minkštėjimas vyksta lėčiau. Šioje grupėje moterys (ir vyrai) dažnai suseraga klubo (hip) ir nugaros slankstelių (vertebrae) lūžimais, kurie dažniausiai atsitinka, sulaukus 70 ir daugiau metų amžiaus.

Statistika rodo, kad kiekvienais metais Amerikoje atsitinka apie 1,2 mil. kaulų lūžimų, kurių priežastis yra osteoporozė. Vyresni asmenys, pasiekę 90 metų ribą — 33% moterys ir 17% vyrai — suseraga klubų lūžimais. Kaulų minkštėjimas prasideda, kai sutrinka kaulo augimo ir nykimo balansas. Šiame procese svarbiausias roles vaidina *Calcium* balansas, vitamino D metabolizmas (medžiagų apykaita), estrogeno veikimas ir žmogaus senėjimas. Chroniškas ir negatyvus kaulo balansas mažina kaulų mineralų sąstatą. Bloga mityba (sumažėjus kalcio dietoje) tuo pačiu sumažina kalcio absorbciją žarnose, ir pas vyresnes moteris atsiranda kalcio trūkumas kūne.

Reikia vartoti *dihydroxy* vitamino D (tai yra aktyvus, metabolitus vitaminas D), tuo pat metu pacientė turi imti ir estrogeno hormonus. Jaunesnio amžiaus menopauzės pacientės paprastai neturi vitamino D trūkumo. Dažniausiai tai atsitinka pas vyresnio amžiaus moteris, nes paprastai jos vengia saulės spindulių, taip pat nevartoja pakankamai kalcio dietoje, o žarnos per mažai absorbuoja kalcį. Šis procesas vyksta, pasiekus giles senatvės amžių.

Balansuota kaulų medžiagų apykaita yra svarbi sveikiesiems kaulams, bet kalcis, vien kaip priedas, atrodo, neapsaugo nuo jų minkštėjimo.

buvo atlikta dvejų metų studija, kurioje dalyvavo ankstyvos pomenopauzės moterys. Jos buvo gydomos 17-beta estradiolio injekcijomis arba 2 gm *calcium* (tabletimis) kasdien, arba netikru pakaitalu (*placebo*). Rezultatai: pacientės, kurios buvo gydomos estradiol vaistais, neprarado mineralinės kaulų dalies.

Moterų osteoporozės klausimai buvo ir daugiau studijų. Daugumas tyrimų patvirtina, kad hormonas estrogenas yra labai svarbus veiksnys osteoporozės gydymui. Progresyviai mažėjantis estrogeno kiekis kraujyje yra vienas svarbiausių veiksmų osteoporozės ligos išsivystymui.

Moterys, kurios yra smulkesnio sudėjimo, baltosios rasės, rytietiškos kilmės, arba pacientės, kurioms trūksta hormonų (estrogeno) ir kurių šeimos istorijoje yra pasireiškusios osteoporozės liga, turi dažnai tikrintis, kad apsaugotų nuo kaulų minkštėjimo.

Gydytojo-ginekologo patarimai pacientėms, pakankamas kalcio vartojimas, vitaminas D ir gimnastika padeda išvengti kaulų minkštėjimo. Reikia taip pat mažinti kavos gėrimą (kafėiną), nevartoti alkoholio, nerūkyti. Patariama dažniau tikrinti kraują ir šlapimą, klausyti savo gydytojo patarimų.

Osteoporozės ligos diagnostikai daug įtakos turi ir jos supratimas. Apie šią ligą moterims turi būti pradėta aiškinti, su simptomais, apsaugojimo būdais ir ligos rezultatais reikia supažindinti mergaitę dar bren-dimo amžiuje.

Dieta. Patariama vartoti maistą, kuriame yra daug natūralaus kalcio (pieno produktus, žuvis, žalias daržoves ir t.t.). Reikalui esant, galima vartoti ir kalcio tabletes. Prisimintina, kad viena stiklinė (8 uncijos) lieso pieno turi 302 mg kalcio. Jeigu pacientė negali vartoti pieno produktų (yra jiems alergiška), tai patariama imti *Calcium carbonate*. Galima taip pat vartoti *Calcium citrate* — šią kalcio rūšį vyresnės moters geriau absorbuoja. Apskritai patariama imti kalcį dažniau, bet mažesniais kiekiais. Vien tik kalcio vartojimas moters nuo osteoporozės neapsaugos. Jeigu pacientės vartos per daug kalcio, tai gali išsivystyti *hypercalcemia* ir susidaryti inkstų akmenys, todėl visuomet reikia klasti gydytojo patarimo ir vadovautis jo nustatyto kiekiu.

Yra dokumentuota, kad estrogenas sumažina moterų kaulų lūžimus.

Osteoporozė gali prasidėti ir nuo kitų priežasčių. Tuo atveju kaulų minkštėjimas nesiduos gydymas, nors terapijai bus vartojami hormonai — estrogenas. Ginekologija neturi periferinio metodo, kuris numatytų susirgimą osteoporozės liga, todėl terapija estrogenu yra rekomenduojama visoms moterims, kurioms trūksta estrogeno. Estrogenai gali būti imami tablečių forma arba injekcijomis.

Jeigu pacientė turi gimdą (uterus), tai gydymas vien tik estrogenu yra pavojingas, nes gali išsivystyti gimdos endometrinis vėžys (*endometrium ardenocarcinoma*). Todėl hormonas *progestrin* yra pridodamas prie estrogeno vaistų. Progestrin hormonai neturi reikšmės osteoporozės gydymui, bet šis vaistas turi didelę reikšmę prieš gimdos vėžio — endometrium — išsivystymą.

Šiuo metu mes neturim ilgalaikių studijų, kurios specifiskai analizuotų kaulų lūžimų mažėjimą po įvairių gydymo būdų. Tikėkim, kad osteoporozės ligos ir gydymo statistika pagerės, todėl ir gydymas šios kaulų ligos bus sėkmingesnis.

Baigiant reikia pabrėžti, kad moterys, kurios serga pažengusia osteoporozės liga, turi taip sutvarkyti savo namus, ypač grindis, kad būtų kuo mažiau pavojaus parkristi. Kilimai turi būti pritvirtinti prie grindų, vonioj ir kambariuose pritaistyti specialūs turėklai, kad būtų galima į juos laikytis.

Pacientės turi saugotis varginančios, stiprios gimnastikos, sunkių daiktų kilnojimo ir t.t. Vengti visko, kas gali pagreinti osteoporozės komplikacijas — kaulų lūžimus.

Lithuanian Mercy Lift darbuotoja Linda Burbienė parūpino ir padovanojo gerėjimo aparatuką dr. Antanui Gudauskui iš Telsių.

BESIRŪPINANT LIETUVOS ATEITIMI

„Lietuvos vaikų globos“ dovana Lietuvos vaikams

Lietuva atstato šventoves ir paminklus. Išskyla nauji kryžiai mūsų dienų didvyriams, pakuojusiems savo jaunas gyvybes už laisvę ir krašto laimingą bei saugų ateities gyvenimą. Šiuo kritišku ekonominiu gyvenimo laikotarpiu nemažai dėmesio skiriama ir į tą gyventojų dalį, kuri yra bejėgė pati apsirūpinti. Statistiniai duomenys piešia skurdų invalidų, grįžusių iš Sibiro, pensininkų, senelių, ligonių, našlaičių ir kūdikių vaizdą.

Išsivija nėra kurčia skausmo ir skurdo balsams, ateinantiems iš Lietuvos. Balfas, Lietuvos vyčiai, Religinė šalpa, „Lietuvos vaikų viltis“, Mercy Lift, „Saulutė“, Caritas, „Lietuvos vaikų globa“ ir įvairios organizacijos su savo skyriais Amerikoje jungiasi į šį samarietišką darbą. O kiek stuntingų ir pinigų pasiekia gimines bei pažįstamus Lietuvoje! Tie nuosirdžios meilės ir aukos pavyzdžiai aiškiai kalba, kad Lietuva būtų sveika ir laiminga. Ar ateities Lietuva kada nors prisimins tuos savanorius organizatorius, aukotojus ir visus, kurie dirbo ir dirba, kad Tauta sveika ir tvirta jaugtų į laimingų tautų bendriją?

Šia proga verta prisiminti ir stabtelėti ties „Lietuvos vaikų globa“ — Lithuanian Children's Relief, Inc., pasiūvusieja globoti vaikus našlaitynuose. Jų amžius — nuo pat atėjimo į pasaulį iki trejų metų. Ir tokiu esama arti 9,000 našlaitynuose ar kitose vaikų institucijose Vilniuje, Kaune, Alytuje, Klaipėdoje, Panevėžyje ir Šiauliuose. „Lietuvos vaikų globa“ remia šiuos našlaitynus įvairiais galimais būdais.

Tų vaikų rūpestis Lietuvoje krenta ant trijų ministerijų vadovų. Sveikatos ministerija rūpinasi vaikais iki 4 metų (našlaičiais), Kultūros ir švietimo ministerija — nuo ketverių metų amžiaus sveikais vaikais, kurie yra paskirstomi į internatus, mokyklas ir kitas institucijas, o Socialinių reikalų ministerijai tenka psichiniai nesveiki bei invalidai vaikai. Iš viso yra 70 institucijų, kurios yra įjungtos į šių vaikų gerovės kūrimą.

1,3 milijono dolerių dovana

„Lietuvos vaikų globa“ — jauna, agresyviai sumani organizacija, gyveniman pašaukta tikrai prieš trejus metus. Ją įkūrė Daiva Veitaitė-Neidhardt ir jos motina Rėda Veitaitienė su Maria Tovares Ashmanskas 1990 metais Bostone ir inkorporavo, kaip ne pelno siekiančią organizaciją. Šiuo metu savo laiką ir

darbą aukoja 15 gailėstingųjų samariečių. Apie pusę jų vykdo įvairius projektus, o kitos rūpinasi pinigų telkimu, skelbdamos piniginius vajus, kepdamos ir parduodamos kepsnius, siūdamos marškinėlius ir pan. Šios darbščiosios moterys į savo grupę yra pasikvietusios ir viena vyra išdui tvarkyti.

Didžiausios paramos „Lietuvos vaikų globa“ susilaukia iš amerikiečių finansinių ir verslo korporacijų; dosniai ji yra remiami Lietuvos vyčiai, Catholic Medical Mission, US Aid ir kitų. Dėl paramos vaikams kreipiamasi ir į paskirus asmenis bei organizacijas, prašant subsidijų, dotacijų. Keletas pavyzdžių: „Gerber“ bendrovė jau buvo pasiskyrusi 80,000 svarų kūdikiams maisto produktų (jie jau yra pasiekę Lietuva). Dabar katik papildomai gauta dar 40,000 svarų maisto iš tos pačios bendrovės. Per kitas institucijas gauta 15,000 buteliukų kūdikiams vitaminų (su flouide ir flouide) iš „Merck & Co“ gavo 800 skiepų buteliukų, kur iš

„Americans for Lithuania's Freedom“ marškinėliais apdovanoja pavyzdinę ir paramos reikalinga daugiavaikė šeima Vilniuje.

Nuotr. Laimos Žliobienės

Padėkos ir Prašymo Pamaldos ruošiamos šv. Kalėdų metu — gruodžio 25 d., iki sausio 1 d. Imtinai Marijonų koplyčioje prie „Draugo“

Prašau įjungti mano atžymėtas intencijas į kalėdines oktavos šv. Mišias ir maldas:

☐ Padėka Dievui už šiuos metus	☐ Prašant laimingą, ateinančių metų
☐ Padėka Marijai už globą	☐ Prašant sveikatos
☐ Padėka už gautas malones	☐ Prašant ramybės šeimoje
☐ Padėka už taiką pasauly	☐ Prašant santurumo malonės
☐ Už lietuvius Sibire, gyv. ir mir.	☐ Prašant Lietuviai laisvės
☐ Už šeimoms mirusius	☐ Prašant pašaukimų į dvasinį luomą
☐ Už vaikus	☐ Ypatinga intencija

Mano kalėdinė auka Oktavai

Vardas, pavardė

Adresas

MARIAN FATHERS, 6336 S. Kilbourn Ave. Chicago, IL 60629

vieno galima paskiepyti 10-11 vaikų, vienas skiepas kaštuoja 30 dol., buteliukas — 300 dol., o visi skiepai verti 27,000 dol. Viena bendrovė padovanojo plastikos kūdikių lovų matracų apdengimui ir t.t.

Daiva, sudarydama talpintuvus iš įvairių maisto ir kitų gėrybių Lietuvos kūdikiams, siunčia ir sekli, kad našlaitynai, jas pasidalinę su kaimyniniais ūkininkais, gautų dalį išaugintų daržovių. Akivaizdus bendradarbiavimas, siekiant kūdikiams gerovės.

Iš viso gautų dovanų ir pinigų suma per tą laikotarpį jau siekia per 1,3 mil. dolerių. Pinigų dalis išleidžiama dovanų persiuntimo išlaidoms padengti; vien talpintuvų išlaidos sudarė per 42,000 dol., o kitos išlaidos — administracija, kelionės išlaidos, pagalbinių medicininių priemonės — 58,000 dol.

Atviromis akimis

Spalio 30 — lapkričio 15 d. kūdikių našlaitynus lankė „Lietuvos vaikų globos“ delegacija, susidedanti iš Nijolės Balčiūnienės, dirbančios Clevelando klinikose, gail. sesers Irenos Alksninienės iš Conn. ir vaikų daktarės Audros Daveikytės iš Kalifornijos. Nijolė, grįžusi iš šios kelionės, savo išpūdziais dalinosi su Clevelando „Tėvų garsų“ radijo klausytojais. Ir šiai trumpai apybraižai informacija pasiekia skaitytojus taip pat Nijolės dėka.

Delegacijos narės aukėjo savo laiką — atostogas. Lietuvoje jos buvo ministerijos išlaikomos ir apmokamos jų transporto išlaidos. Kelionės išlaidas per Atlantą padengė „Lietuvos vaikų globa“. Delegacija Vilniuje pasitiko dr. Bronius Morkūnas ir dr. Aldona Maciulevičienė iš Sveikatos ministerijos. Dr. Aldona lydėjo delegaciją per visus šešis našlaitynus, kur skiepijo kūdikius, skirstė vaistus, stebėjo ir vertino šių vargšų benamių kūdikių bendrąjį stovį.

Kūdikiai, kaip ir Lietuvos gyventojų dauguma, dar neišmoko šypsotis. Patalpos švarios, apšildomos. Apranga pusėtina, bet akivaizdus didelis avalynės

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, Legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of Legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Second class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: 80.00. Foreign countries \$90.00.

Postmaster: Send address changes to Draugas — 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Pašto išlaidas mazinant, pakvitavimai už gautas prenumeratas nesunuti. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokėstį, atžymima, iki kada yra užsimokėjęs.

DRAUGO prenumerate mokama iš anksto

	metams	1/2 metų	3 mėn.
U.S.A.	\$80	\$45	\$25
Kanadoje ir kitur (U.S.A. dol.)	\$90	\$50	\$30
U.S.A. savaitinis (šešt. laida)	\$45	\$30	\$25
Kanadoje ir kitur (šešt. laida)			
U.S.A. dol.) savaitinis	\$50	\$30	\$25

- Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija dirba kasdien nuo 8:30-4:00; šeštadieniais nedirba.

- Redakcija straipsnius taisy savo nuožūra. Nesunaudotų straipsnių nesaugo. Jūs grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prisiunčiamas gavus prašymą.

trūkumas. Trūksta ir medicininės įrangos, pvz., šeši našlaitynai turi tik vieną inkubatorių. Bet gaunama parama iš Amerikos prisideda prie kūdikių sąlygų pagerinimo.

Kūdikiais, kaip minėta, rūpinasi paskiros institucijos. Išvesti gyveniman šiuos tūkstančius vargšų kūdikių yra moralinė ir finansinė atsakomybė ne tik valdžios, bet ir visos tautos, nepaisant, kur ji bebūtų: prie Nemuno, ar už Atlanto. Išsivija tiesia pagalbos ranka ypač šiai bejėgei tautiečių grupei, kuri yra viltingoji tautos ateitis.

Vacys Rociūnas

DR. BIRUTĖ Z. BALČIŪNAS
CHIRURGE PODIATRĖ
Carrozga Foot Clinic
3918 W. 63 St.
Chicago, IL
Tel. 312-284-2535
Pirmd., antrd., ketvd
1 v. p.p. — 7 v.v.
Šešt. 9 v.r. — 12
Valandos susitarus

DALIA E. CEPELE, D.D.S.
DANTŲ GYDYTOJA
7915 W. 171st
Tinley Park, IL 60477
(708) 614-6871
Valandos pagal susitarimą

Kab. 312-735-4477;
Rez. (708)246-0067; arba (708)246-6581
DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
SPECIALYBĖ: NERVŲ IR
EMOCINĖS LIGOS
CRAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ — AKIŲ LIGOS
3900 W. 95 St. Tel. (708) 422-0101
Valandos pagal susitarimą
Pirmd. 3 v.p.p. — 7 v.v. antrd. 12:30-3 v.p.p.
trečd. uždaryta, ketvd. 1-3 v.p.p.
penkt. ir šešt. 9 v.r. — 12 v.p.p.

6132 S. Kedzie Ave., Chicago
(312) 778-6969 arba (312) 489-4441
DR. K. A. JUCAS
ODOS LIGŲ SPECIALISTAS
GYDO ODOS AUGLIUS, ŽAIZDAS IR
IŠSIPLIETUSIAS KOJŲ VENAS
KOSMETINĖ CHIRURGIJA

DR. JOVITA KERELIS
Dantų Gydytoja
3315 W. 55th St., Chicago, IL
Tel. (312) 476-2112
9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Val. pagal susitarimą

Tel. kabineto ir buto: (708)652-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Ave., Cicero
Kasdien 1 iki 8 v. v.
išskyrus treč. Šešt. 12 iki 4 val. p.p.

DR. PETRAS V. KISIELIUS
INKSTŲ, PUSLES IR PROSTATOS
gydymas bei chirurgija
5635 S. Pulaski Rd., Chicago, IL
Tel. 312-585-1955
172 Schiller St., Elmhurst, IL 60126
708-941-2606
Valandos pagal susitarimą
Vakaris ir savaitgaliais tel. 708-834-1120

DR. S. LAL
SPECIALYBĖ — VIDAUS LIGOS
2454 W. 71st Street
(312) 434-2123
Pirm. 2-7. Antr. ir
ketv. 9-12. Penkt. 2-7

• Vadinamieji „geležiniai plaučiai“, padeda pacientams kvėpuoti, buvo pirmą kartą pavartoti 1928 m. spalio 12 d. vienoje Bostono ligoninėje.

• Kas ką ruošia, kas ką veikia? Paskaityt tik „Draugą“ reikia...

DR. ŽIBUTĖ ZAPARACKAS
DR. PAUL KNEPPER
AKIŲ LIGOS — CHIRURGIJA
166 East Superior, Suite 402
Valandos pagal susitarimą
Tel. — (312) 337-1285

Kab. tel. (312) 585-0348;
Rez. (312) 779-5533
DR. FRANCIS MAZEIKA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4255 W. 63rd St.
Val. pagal susitarimą: pirm. ir ketv. 12-4
6-9. antr. 12-6. penkt. 10-12. 1-6

Kab. tel. (312) 471-3300
VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS — ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.,
Chicago, Ill. 60652

Cardiac Diagnosis, Ltd.
Marquette Medical Building
6132 S. Kedzie
Chicago, IL 60629
Tel. (312) 436-7700
RIMGAUDAS NEMICKAS, M.D.
S. PRASAD TUMMALA, M.D.

Širdies ir Kraujagyslių Ligos
Valandos pagal susitarimą
Namų (708) 584-5527
DR. ALGIS PAULIUS
ORTOPEDINĖS LIGOS
CHIRURGIJA
6132 S. Kedzie, Chicago, Ill.
Tel. (312) 925-2670
1185 Dundee Ave., Elgin, Ill. 60120
Tel. (708) 742-0255
Valandos pagal susitarimą

DR. L. D. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA
9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. (708) 598-4055
Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLECKAS
Optometristas (Kalba lietuviškai)
Tikrina akis, pritaiko akinius
2618 W. 71st St.
Tel. (312) 737-5149
Val. pagal susitarimą
Palos Vision Center, 7152 W. 127th St.
Palos Hgts, Ill. Ketv. val. 3-6 v.v.
Tel. (708) 448-1777

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PUSLES IR PROSTATOS
CHIRURGIJA IR GYDYMAS
6132 S. Kedzie
Val. antr. 2-4 v.p.p. ir ketv. 2-5 v.p.p.
Šešt. pagal susitarimą
Vizitai apmokami Medicare
Kabineto tel. (312) 776-2880
Namų 708-448-5545
Priklauso Holy Cross ir
Palos Community ligoninėms

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
Specialybė — Vidaus ligų gydytojas
Kalbame lietuviškai
6165 S. Archer Ave. (prie Austin)
Valandos pagal susitarimą
Tel. (312) 585-7755

ARAS ŽLIŪBA, M.D.
AKIŲ CHIRURGIJA
AKIŲ LIGOS
Good Samaritan Medical Center—
Naperville Campus
1020 E. Ogden Ave., Suite 310,
Naperville, IL 60563
Tel. 708-527-0090
Valandos pagal susitarimą

PO KALĖDINE EGLUTE?

Beveik prie kiekvieno kampo vėl skamba Kalėdų varpeliai, krautuvų vitrinose išpuoštos šventinėmis temomis, o jų viduje girdėti kalėdinė muzika ir giesmės. Visa tai daroma ne dėl to, kad skelbtų „Taiką ir ramybę geros valios žmonėms“. Tai šventinė nuotaika veikia žmones, ir visi yra linkę daugiau dovanų nupirkti. O visa tai įkūvą sudėjus, reiškia didelę apyvartą ir bilijoninį verslą. Daugeliui labdarinių organizacijų šis sezonas yra pagrindinis pajamų šaltinis. Visų pašto dėžutės buvo užverstos įvairiomis siuntomis ir prašymais. Vieni siunčia atvirutes, kiti kalendorius ir įvairius lipinukus. Visi kukliai tik keleto dolerių teprašo, bet tikėdamiesi gal 10-20 milijonų atsakymų.

Daugelis tų labdarinių organizacijų yra sąžiningos ir daug naudingų darbų atlieka. Amerikoje būtų daugiau skurdo, jeigu jų nebūtų. Bet jų tarpe yra ir tokių, kurios 90% aukų sunaudoja administraciniams reikalingams, o tų „šalpos“ organizacijų vadovybės gauna šimtatūkstantinius atlyginimus. Tad ir aukojant, reikėtų apsidairyti. Mums, lietuviams, pasirinkimas yra lengvesnis ir daug galvos sukli neturime. Galime būti tikri, tai visos lietuviškos šalpos organizacijos yra sąžiningos ir beveik visos apsieina su savanorių talka. Taip pat labai svarbu ir „Draugo“ neužmiršti. Manau, kad būtų labai liūdno jūsų Kalėdos, jeigu ateityje nebūtų „Draugo“, kuris jus lankytų. Tad tegul po kiekvieną eglutę ir „Draugui“ dovanėlė būna padėta. Tie, kurie mano, kad jiems užtektų vien angliškos arba iš Lietuvos ateinančios spaudos, labai nusiviltų.

Asmeniškai labai nusivyliau su j Lietuva persikėlusiais „Aidais“. Iš jų tik „devintas vanduo nuo kisielių“ teliko. Taip pat ir kiti leidiniai mūsų poreikių patenkinti negali. Juo Lietuvoje populiariausias leidinys, tuo daugiau jis turi skelbimų. Tai kam turėtume mokėti už 40% ar net 50% bendro svorio, kuris yra mums visai nereikalingas. Aš labai daug spaudos gaunu iš Lietuvos, tai išmokau ja naudotis. Seniau stengdavau beveik nuodugniai perskaityti, kadangi kiekvienas žodis iš

Lietuvos buvo dėmesio vertas, kol pamačiau, kad jie patys to žodžio negerbia ir su juo nesiškaito. Iš ten ateinančioje spaudoje yra daug rašinių ir žodžių, kurie iš mūsų spaudą nepatektų. Be to, yra labai daug straipsnių, kurie nieko nepasako (bent mums, tad tėra tik laiko gaišimas). O laikas yra pinigai, tad ir su tuo reikia skaitytis. Lietuva spauda išveivijoje tik prenumeratorių teiško, o šiaip jai išveivija beveik neegzistuoja.

Šventės yra ne tik dovanų metas, bet taip jų proga reikia žvilgtelti į praeitį kelią ir kur mes einame. Taip sakant, peržiūrėti savo veiklos balanso knygas. Mes, kurie vartojame asmeniškų čekius, tai žinome, kad negalime vien tik čekius išrašinėti, bet visuomet turime balansą žinoti, nes kitaip galime didelių nemalonių patirti. Bendruomenė ir išveivija taip pat turi savo balansą patikrinti ir jį žinoti. Mes savo tarpe turime beveik profesionalius įvairių „gerų“ projektų išgalvotojus, kurie nurodo išveivijai, ką ji turėtų daryti. Į tokius, kurie tą ir aną siūlo, neturėtų būti dėmesys kreipiamas ir jų projektams pagarsinimas duotas.

Einant į Naujuosius metus, reikėtų savo eiles patikrinti ir pajėgumą žinoti, nes pagal lietuvišką posakį: „Per didelį karnį apžiojus, galima jo nenuryti“. Mes dažnai dideliais skaičiais ir perdideliu pajėgumu operuojame. Tokius padidintus skaičius galime duoti svetimtaučiams, bet patys turime savo tikrąją pajėgumą žinoti. O tikrąybė yra maždaug tokia: „Draugo“ prenumeratorių skaičių padaužinti iš trijų, tai ir bus maždaug apytikris susipratusių lietuvių skaičius. Mažiausiai 50% iš jų jau yra pensininkai, tad jų pajėgumas irgi yra jau ribotas. Turdami dėmesį tą skaičių, ir tegalime savo veiklą planuoti. Be to, reikia žinoti, kad didelė dalis pensininkų pajamų neina iš daktarų kišenes. Į tas pačias, jau aptuštintas, pensininkų kišenes dar taikstosi bent tuizinas įvairių šalpos, Lietuvos atstatymo, investicijų, paminklų restauravimo ir net tremtinių sugrąžinimo reikalų. Tad išveivijos krepšeliui beveik nieko ir nebelieka...

Juozas Žygas

SUNKUS IR VINGIUOTAS KELIAS Į DEMOKRATIJĄ

JONAS DAUGĖLA

Netrukus švėsimė ketverių metų sukaktį, kai vėl kovo 11 d. buvo paskelbtas Lietuvos nepriklausomybės atstatymo aktas. Ta proga ir vėl prisiminsime džiaugsmą, kurį tą dieną išgyveno visa tauta.

Tuo metu tikėjome, kad komunizmas pats save sunaikina. Neatsaukiamai buvo paskelbta, kad Lietuvos valstybinė santvarka bus pagrįsta demokratijos ir krikščioniškojo humanizmo pagrindais. Visa tauta ir jos politiniai vadovai nei kiek neabejojo, kad valstybinio gyvenimo kūryba susidurs su daugeliu sunkumų ir kliūčių, o demokratinės santvarkos įgyvendinimas iškels daug nenumatytų problemų. Bet visi tikėjo, kad demokratija išspręs šias problemas ir uždegs tautą nepalaužiamu idealizmu.

Šiandien žurnalistas M. Laurinkus kelia klausimą: „Ar demokratija galima sukurti, kaip sukuriamą mašiną, ar padėjus jos daigus, galima tik kantriai laukti, kol užgaus ir subręstų?“

Laisvojo pasaulio lietuviai didžiuojasi demokratijos laimėjimais. Bet ir šioje žmogaus laisvų šalyje, Amerikoje, keliai į demokratiją buvo krauju ir prakaitu aplaistyti. Tik prisiminkime nepriklausomybės ir pilietinio karus. Šios kovos dar ir šiandien nėra baigtos.

Pagalau Prancūzijoje bei kituose Europos kraštuose demokratija atkeliavo kruvinu revoliucijų keliais. Tad tenka džiaugtis, kad kovo 11 d. demokratinės Lietuvos valstybės atstatymas nepareikalavo didesnių kraujo aukų.

Tačiau ketveri nepriklausomo gyvenimo metai parodė, kad ir Lietuvoje keliai į demokratiją yra klampus ir grįstas aštriais akmenimis.

1918 m. lietuvių tauta savo valstybę sukurti turėjo ant karo griuvėsiais nusėtos žemės. Valstybinį gyvenimą teko pradėti iš nieko, pasitikint vien tik savųjų darbų ir jėgomis, nesitikint gauti svetimųjų pagalbos. Be abejo, kad vergijos siaubas, skubiai tą valstybę sunaikino, ir 50 metų jos visai nebuvo. Valstybės funkcijas atliko komunistų partija, ištikimai vykdydama Kremliaus valią.

Prancūzų politikė Francuza Tom, kuri neseniai lankėsi Lietuvoje, jauniems konservatoriams aiškino: „Komunizmas yra neapykantos sistema. Juk svarbiausias komunizmo uždavinys — surasti priešą ir jį sunaikinti“. Tad pačiomis pir-

momis Lietuvos pavergimo dienomis visa mūsų tauta buvo pakrikštyta „liaudies priešų“ vardu. Tuo pačiu prasidėjo tų „liaudies priešų“ naikinimas — mūsų tautos genocidas. Gyvenimo kasdienybėje buvo puoselėjamas smurtas ir blogis, smerkiamas bet koks gėris. Neigiamas buvo žudomi to gėrio siekėjai.

V. Landsbergis ir sukurta „Sąjūdis“ tikėjo, kad demokratija savaime atsikirs gėrį nuo blogio, o grožis ir gėris valdys visą tautą. Tačiau LDDP-jos veikėjas grožio supratimas yra svetimas. Jie daro visas pastangas sugrąžinti praeitį. Ir vėl daromos pastangos valstybės savoką pakeisti į partijos sampratą. Tad netenka stebėti, kad įvairiose „susitaikymo“ konferencijose aukštieji valdžios pareigūnai ir net pats prezidentas duoda išveiviams labai gražius pažadus, bet, sugrįžę į namus, šių pažadų nevykdo.

Žurnalistas Lingys aštriais straipsniais kvietė imtis griežčiausių priemonių kovai prieš organizuotą kriminalizmą. Jis įtarė, kad mafija turi ryšius su aukštais valdžios pareigūnais ir grasino paskelbti jų pavardes. Vieną rytą prie pat namų durų jį pasitiko trijų kaukėtų žmogų žudijū šūviai. Prezidentas sudarė komisiją ištirti šį nusikaltimą ir išaiškinti nusikaltėlius. Bet tuo viskas pasibaigė. Iki šios dienos nusikaltėliai nepagauti, neatkastos nusikaltimo šaknys. Šiandien jau apie šią žmogų-

žinoma, šiam reikalui labai daug pasitarnavo ir tų pradinių valdžios klaidos. Jie visi neturėjo laiko bet kokiai studijiniam darbiui ir nesugebėjo paruošti bet kokių demokratijos įgyvendinimo plano. M. Laurinkus „Lietuvos aide“ tvirtina, kad: „Jeigu dešimieji prieš seimo rinkimus būtų skyrę daugiau laiko visuomenės gyvenimo esminių reformų metų studijoms, klaidų būtų padaryta daug mažiau“.

LDDP-jos veikėjai gabi išnaudojo šias klaidas. Jiems prieš rinkimus pavyko tautoje paskleisti mintį, kad demokratija yra anarchija. Jie pasisiūle tautą išgelbėti iš tos anarchijos. Savo veikloje dabartiniai valdžios žmonės naudoja senąsias, jų pačių išbandytas, priemones. Komunistai skelbė, kad viso blogio pagrindinis šaltinis yra pats žmogus. Kol žmogus yra gyvas, tol yra ir problema. Sunaikinai vieną žmogų — pašalinai ir vieną problemą.

Prancūzų politikė Francuza Tom, kuri neseniai lankėsi Lietuvoje, jauniems konservatoriams aiškino: „Komunizmas yra neapykantos sistema. Juk svarbiausias komunizmo uždavinys — surasti priešą ir jį sunaikinti“. Tad pačiomis pir-

momis Lietuvos pavergimo dienomis visa mūsų tauta buvo pakrikštyta „liaudies priešų“ vardu. Tuo pačiu prasidėjo tų „liaudies priešų“ naikinimas — mūsų tautos genocidas. Gyvenimo kasdienybėje buvo puoselėjamas smurtas ir blogis, smerkiamas bet koks gėris. Neigiamas buvo žudomi to gėrio siekėjai.

V. Landsbergis ir sukurta „Sąjūdis“ tikėjo, kad demokratija savaime atsikirs gėrį nuo blogio, o grožis ir gėris valdys visą tautą. Tačiau LDDP-jos veikėjas grožio supratimas yra svetimas. Jie daro visas pastangas sugrąžinti praeitį. Ir vėl daromos pastangos valstybės savoką pakeisti į partijos sampratą. Tad netenka stebėti, kad įvairiose „susitaikymo“ konferencijose aukštieji valdžios pareigūnai ir net pats prezidentas duoda išveiviams labai gražius pažadus, bet, sugrįžę į namus, šių pažadų nevykdo.

Žurnalistas Lingys aštriais straipsniais kvietė imtis griežčiausių priemonių kovai prieš organizuotą kriminalizmą. Jis įtarė, kad mafija turi ryšius su aukštais valdžios pareigūnais ir grasino paskelbti jų pavardes. Vieną rytą prie pat namų durų jį pasitiko trijų kaukėtų žmogų žudijū šūviai. Prezidentas sudarė komisiją ištirti šį nusikaltimą ir išaiškinti nusikaltėlius. Bet tuo viskas pasibaigė. Iki šios dienos nusikaltėliai nepagauti, neatkastos nusikaltimo šaknys. Šiandien jau apie šią žmogų-

Lietuvių Farmaceutikų draugijos Čikagoje š.m. lapkričio mėn. susirinkime. Iš k. l. eil. — J. Kalvaitis, A. Dirkenė, N. Bichnevičiūtė, D. Dapkienė, L. Didžbalytė, D. Folliard ir A. DeVita. II eil. — J. Variakojienė, V. Rimeikienė, J. Kirklys, B. Apke, T. Kirklienė, G. Skorobogataitė, R. Fabijonienė, D. Vaškeliene, pirm. I. Jušienė ir D. Follard.

Nuotr. A. Gražytės

LIKIMO IRONIJĄ

JONAS INDRIŪNAS

12

— Ne ką geriau, kaip stotyje, tik tiek, kad čia lentgalių yra, nereiks ant cementinių grindų gulėti.

Palauk, čia dar tik pradžia, kariškam gyvenime dar daug ko pamatysi, tada prisiminsime pagalvosi, kad čia buvo tik juokai, — pasakė Jurgis.

— Ryt, vyrai, pasitempkit. Čia jau nebe gimnazija. Tik tiek, kad dar lagaminai stotyje, o valgyt ir dabar norėtusi, — kažkas pajaukavo.

— Užmiršk valgi ir rytoj. Ieškok lentų, kad galėtum pasinauti, juk jau dvylikta valanda, čia ne pas mama esi, — pasakė Vincas.

Visi traukė tuos lentgalius, ieškojo platesnių ir klotų ant grindų. Menka tos lemputės šviesa mažai ką gelbėjo. Ieškojo, gal kokį minkštesnį daiktą ras pasidėti po galva, kad nebūtų taip kieta, bet tamsioje nieko nematė. Pabandė vyrai atsigulti. Kieta. Vėl atsisėdė. Vėl gula. Antanas net porą lentų po galva ir savo kepurę pasidėjo. Geriau. Kiti alkūnes. Nepatogu.

Vincas sklaidė lentas krūvoje. Atsirado tarpas. „Lisui į tą tarpą, bus patogiau, ir nuo žemės aukščiau“, — pagalvojo Vincas. Nieko nelaukdamas, isispraudė. Girdi, vyrai vartosi nuo vieno šono ant kito, kažką kalba: Kieta. Šalta. Užsikloti nėra kuo. Susiriesk. Viskas palengva nutyla. Tyku, tik ta blanki lemputė koridoriuje spinksi.

Žiūri Vincas į tamsą. Mintys lekia į namus. Jis taip aiškiai mato mamą. Ji žiūri jam į akis, lyg nori verkti. — „Mama, turiu eiti į gimnaziją, — sako Vincas, jis jaučia, kad meluoja, bet nenori sakyti teisybės. Ji dar

nežino apie Liuciją. Jis niekuomet jai nepasipasakojo. Jis ir dabar nenori pasisakyti, o taip pasiilgęs, taip seniai jį matė. Skuba rausiasi, ieško kažko ir neranda.

— Neik, Vincuk, — taria mama, — ko tau ten reikia, juk atostogos.

Jis žino, kad atostogos, bet eina. Priena prie Brados upelės, prisimena, kaip pavasariais joje vanduo pakildavo, apsemdavo lieptą. Ir dabar vanduo pakilęs, lieptas apsemtas. Vincas žiūri: eiti ar ne? Galvoja. Eina.

— Neik, Vinceli, sušlapsi, — Girdi mamos balsą. Atsisuka. Užpakalyje stovi mama ir Liucija.

— Neik Vincai, aš čia, — girdi Liucijos balsą.

Stebisi Vincas, — „Iš kur ji čia atsirado?“ Jam nesmagu, juk mama jau viską žino, pagalvoja. — „Ne, aš eisiu, kad mama kažko nepagalvotų. Aš ją ten rasiu“.

Vincas eina per apsemtą lieptą. Šalta kojoms. Ir visam šalta, drebulys ima. Ir Vincas pabunda. Klausosi. Ramu, tylu. „Kur aš esu?“ Perbėgo mintis per galvą. Šalta. Ranka nugulėta — tirpo. Bandė versti ant kito šono — lentos kliuvo.

Žiūrėjo į tą tamsą Vincas. Visą skaudėjo. Nuovargis kankino. Užmigo vėl. Mato stoties peroną. Kaip gražus tas ankstyvo pavasario pavakars. Saulutė leidžiasi. Gražios tos mergaitės. Segs savo drėbančiomis rankutėmis trispalvę ir jų atlapus. Šypso. Štai, ji, — Liucija, sega Vincui į atlapą mažytę trispalvę. „Kokia ji graži“, — jaučia savo širdyje Vincas. Jis nori, kad ji neskubėtų, jis žiūri į jos rankutę, ir akis, taip miela. Pametęs gimnazistišką kuklumą, nori priglausti savo lūpas prie jos paraudusių skruostų, bet jaučia, kad jis slysta atgal, lyg traukiny pasidėtų. Ji žingsnis po žingsnio tolsta, lyg traukinys pradėtų judėti. Mojuoja balta nosinaite, o jam darosi taip gaila. Žvelgia vėl, mato, šalia jos stovi Jurgis, Feliksas. Vin-

cas sudreba. „Jie dar ne vagone?“ Šaukia kiek galėdamas: Jurgi! Feliksai — greičiau, važiuojam!

Pabudo, pajutęs, kad net balsu aiktėjo. Jaudinantis jausmas, net drebėjo iš to susijaudinimo. „Sapnas“. — Greit perbėgo jo mintyse. „Pasamones išgyvenimas... Juk ne Liucija man prisegė tą trispalvę, prisegė kita mūsų klasės mergaitė. Liucija nesirijo ateiti į stotį manęs palydėti, ji sakė: „Per graudu, kad nepradėčiau ašaroti“.

Dar buvo tamsu, bet Vincas jau nebeužmigo. Nors ir kieta, — nepatogu, gulėjo tarp tų lentgalių ir svajavo. Neatėjo jį palydėti į stotį. Vincas jokio nepasitenkinimo neturėjo, jis jau ją pažino. Bet, stotyje būdamas, jis nebuvo tikras, kad ji neateis. Ji buvo drąsi mergaitė, jai tai padaryti nebuvo sunku, jei tik ateis į galvą mintis. Turėjo tą galvą ir Vincas, kartas nuo karto nedrąsiai pažvelgdamas tai į stoties duris, tai toliau į peroną, ar nepasirodys ji su pora draugų, nekaltai priprašytų pasivaikščioti į stotį. Šį kartą neatėjo.

Nors sapnas neiėjo iš galvos, bet dabar jį per daug nenorėjo įsigilinti. Jei likimas lems, abiejų keliai vėl suartės, jis bus daugiau subrendęs, tada jis pasakys, ko iki šiol nediršo net pagalvoti.

Vincas atsisėdė, dairėsi tamsioje. Nebuvo nieko matyti, tik ta silpna lemputė koridoriuje tebespinkėjo. Tylu, atrodo, kad jis vienas čia, tame lentų lauze įstrigęs tūnojo.

„Nejaugi visi miega?“ — pagalvojo. Ne, jie nemiegojo, tik ramiai gulėjo ant tų kietų lentgalių ir visi buvo paskendę savoje mintyse.

Pro didelį langą sklaidėsi balzguna rytmečio šviesa, o kambaryje buvo ramu, tik koridoriuje tebespinkėjo silpna elektros lemputė.

(Bus daugiau)

Kalėdų eglutė Midway aerodrome, papuošta Balzko Lietuvių kultūros muziejaus rūpesčiu. Eglutę papuošė P. Vaitaitienė ir M. Krauchunienė.

Nuotr. P. Vaitaitienės

Susipažinkime

IŠEIVIJOS JAUNESNIOJI KARTA – LIETUVYBĖS TĖSTINUMAS

Lietuvybės prasmė, sąvoka ir tėstinumas yra pagrindinis veiksnys išeivijos lietuvių gyvenime. Šiandien jau mažėja lietuvių išlaikymo aruodas. Didžiojoje išeivijos centro Amerikoje, Kanadoje, Australijoje ir kitur, vyresnioji karta, kuri ant savo pečių ilgą laiką nešė visą darbo našta, dėl savo amžiaus pasitraukia į pensiją. Yra jaunesnių žmonių, kurie įtraukti į lietuvišką visuomeninį gyvenimą ir iš dalies juos pavaduoja. Tačiau, pažvelgus giliau į ateitį, aiškiai matyti, kad neturime pakankamai jaunesnių žmonių testų mūsų įkurtą išeivijos lietuvių kultūrinį ir politinį gyvenimą.

Mūsų tikslas yra paskatinti vidurinę ir jaunąją lietuvių kartą pasiruošti išeivijos darbo perėmimui. Siekiami įgyvendinti, norime juos išskirti lietuvių spaudos puslapiuose, supažindinti visus lietuvius su jų darbais ir prašyti, kad jie paskatintų savo draugus įsijungti į mūsų jaunų kultūrininkų – veikėjų gretas.

Šiandien turime pirmąją progą išgirsti Los Angeles lietuvių teltinio liuanistinės mokyklos vadovės Marijos Sandanavičiūtės-Newsom pasisakymą apie jo veiklą ir dirbamą liuanistinio švietimo darbą.

Gimiau Munchene, Vokietijoje, užaugau Brooklyn, N.Y., lietuviškos Apreiškimo parapijos rajone. Baigiau Apreiškimo parapijinę mokyklą, vietinę katalikišką mergaičių gimnaziją ir Hunter College Manhattane bakalauru laipsniu iš vokiečių kalbos ir tarptautinės literatūros. Tęsdama pedagogikos studijas, įsigijau New Yorko mokytojų mokyklą ir vidurinė mokyklą. Vėliau California State University Northridge įgijau magistro laipsnį Pedagoginėje psichologijoje. New Yorke ir Kalifornijoje mokytojavau maždaug 13 metų. Augindama šeimą, turėjau progos padirbti su atskirais mokiniais ir pavaduoti mokytoją bei užsiimti kitu pedagoginiu darbu.

Meilė lietuvių kalbai buvo pirmiausia įdiegta mano nuosirdžiai lietuviškoje šeimoje ir giminėje. Tėveliai vertino mokslą

ir kultūringumą. Augant lietuviškos parapijos prieglobstyje, lietuvių visuomenė pasidarė lyg antri namai. Baigiau Maironio liuanistinę mokyklą ir lankiau Fordhamo universiteto liuanistikos kursus, kuriuose nepaprastai įtaką man paliko lektorai: prof. Vasys, prof. Brazaitis, St. Barzdukas, V. Čižūnas, prof. Salys ir kiti mokslininkai. Ateitininkų organizacija, kuriai priklausiau nuo mažens, supažindino su kitomis kilniomis asmenybėmis, kun. St. Yla, prof. Suziedėliu, dr. Vyganu ir kitais, pridėdama dar ir vadovavimo įpareigojimą.

Atsiradau Los Angeles mieste 1974 m. ir maždaug nuo 1977-78 m. pradėjau dirbti su jaunimu ateitininkuose ir Sv. Kazimiero šeštadieninėje mokykloje. Sužinojau, kad mokiau Maironio mokykloje, V. Paziūra mane pakvietė į LA mokyklinį darbą ir iki mirties man buvo mielas draugas ir skatintojas. Vadovavimu darbu, kartu su talka (V. Gedgaudiene ir A. Žemaitačiu) perėjau 1987 m., kaip tik tuo metu, kai Lietuva žengė laisvės keliu. Tas laikotarpis suteikė mokiniais akivaizdžią mokymosi prasmę. Staiga atsirado noras eiti į šeštadieninę, kalbėti lietuviškai, aiškinti kitiems apie Lietuvą, žodžiais ir veiksmis tartininkauti Lietuvai.

Lietuva pasidarė tikresnė, nuolat apsilankančių svečių iš ten dėka. Mokykla pasidarė ir teltėra informacijos centras, į kurį kreipiasi norintieji išmokyti lietuviškai, pasisemti žinių straipsniams, programoms, projektams, filmams. Lietuvai atgavus nepriklausomybę, mokiniai prisidėjo prie praktiškos labdaros, sunėsdami vaistus, rūbus, mokyklinius reikmenis ir žaislus siuntimui Lietuvos vaikams. Prasidėjo susirašinėjimas, naujai atvykusių šeimų priėmimas ir susidraugavimas. Lietuvai atgavus nepriklausomybę, liuanistinės mokyklos nagrinėja savo dabartinę užduotį: koks dabar liuanistinių mokyklų darbas, kur dabar eina, ką bandome pasiekti. Tokius ir panašius klausimus gvildiname šią vasarą, kai teko vadovauti Švietimo tarybos mokytojų studijų savaitėje Dainavoje.

PAGERBS J. VILKUTAIČIO-KETURAKIO ATMINIMĄ

Juozas Vilkutaitis, komedijos „Amerika pirtyje“ autorius, nuo 1920 iki 1940 m. gyveno Prienuose, kur buvo taikos teisėjas, vėliau notaras. Būdamas teisėju, pasižymėjo nešališku ir teisingu bylų sprendimu. „Lietuvos ūkininkas“ išspausdino jo šią komediją 1985 m., ir ji pirmą kartą buvo vaidinta Palangoje, vėliau, rusams spaudus draudimui atšaukus, Vilniuje, Marijampolėje ir kitur.

Sovietų okupuotoje Lietuvoje kažkodėl buvo tendencija atimti iš Juozo Vilkutaičio autorystės teises ir atiduoti jo broliui Antanui, mirusiam 1903 m. Spejama, kad greičiausiai todėl, jog jis buvo pasitraukęs į Vakarų, taigi, bolševikinių žargonu, buvo liaudies priešas. Bet ir sovietinėje Lietuvoje buvo drausmės žmonių, kurie nebijojo pareikšti, kad komedijos autorius yra Juozas Vilkutaitis. Vienas jų buvo jaunas liuanistas Leonas Gudaitis, kuris, rizikuodamas savo karjera, „Kauno Tie-

soje“ parašė straipsnį „Kas tikrasis „Amerikos pirtyje“ autorius?“ 1961 m. L. Gudaitis rado „Literatūros ir kalbos mokslo“ darbu tome prof. B. Pranskaus straipsnį, ginantį „Literatūros istorijos“ versiją, kad „Amerika pirtyje“ vis dėlto parašęs Antanas Vilkutaitis. „Profesoriaus atsakymas buvo nykus, kaip ir jo tekstas literatūros istorijos veikale“, rašo Lietuvos rašytojų žurnale „Nemunas“ Nr. 6 L. Gudaitis.

Greit po to L. Gudaitis nuvyko iš Kauno į Vilnių pas prof. B. Pranskų. Iš tolimesnio pokalbio paaiškėjo, kad straipsnį autorystės klausimu parašęs, K. Korsakui liepiant. Prof. Pranskus net neįtaręs, kad Vaclovas Biržiška „Amerikos pirtyje“ autorium pripažinęs Juozą Vilkutaitį. Priminus, kad J. Vilkutaitis parašęs ir kitą komediją „Šimtas margų“, prof. Pranskus ėmė karščiuotis ir kalbėjo: „Parodykit man komediją „Šimtas margų“, ir aš pasiduosiu. An-

Šv. Kazimiero liuanistinę šeštadieninę mokyklą paskutiniu metu pastoviai lanko tarp 100-120 mokinių, įskaitant ir lietuviškai besimokančius suaugusius. Priimdami mokinius nuo 3 ir pusės metų, stengiamės pripratinti juos ir jų šeimas prie lietuviškos aplinkos. Kalba neklėstės, jeigu vaikas nematys socialinės prasmės ją naudoti ir tobulinti. Tad mokykla, organizacijos, jaunimo ansamblis „Spindulys“ ir kt. kaip tik sudaro vaikai t lietuvišką pasaulį. Paaugęs, subrendęs galės įgyti žinias pats praplėsti ir įnešti į savo profesinį gyvenimą. Svarbiausiai žinios, kas jis yra – turės tautinį identitetą.

Vytautas Šeštakas

Ig. Medziukas

tanas ar Juozas nedidelis čia daiktas... Aš ne to laikotarpio specialistas. (...) Palikite mane ramybėje! Nusibodo man ta „Amerika pirtyje“ komedija. O apskritai Antanas man visu kuo artimesnis, negu išdūmęs iš Lietuvos Juozas. Antanas buvo pažangus žmogus...”

Kaip rašoma iš Lietuvos laisvės, ateinančią vasarą Prienu kultūros centras planuoja suvesti jubiliejinę Juozo Vilkutaičio – Keturakio iškilmes, į kurias kviečia visus Vilkutaičių gimines. Sklype, gražioje vietoje prie Nemuno, kur kadaise stovėjo Vilkutaičių namas, yra pastatytas D.L.K. Kestučio paminklas, Nepriklausomybės laikotarpyje stovėjęs prie kareivinių. Čia numatoma įrengti J. Vilkutaičio atminimą: lentą, kryžių ar akmenį.

Laikraštyje „Naujas gyvenimas“ (1993.10.27) Anarsija Adamonienė rašo: „Derėtų mieste ir gatvę pavadinti Juozo Vilkutaičio – Keturakio vardu. O „Žiburio“ vidurinė mokykla galėtų pastatyti jo veikalą „Šimtas margų“, kaip jau buvo pastatiusi 1929 m. O Kultūros centre atsirastu jėgų pastatyti ir „Amerika pirtyje“, surengti Birutės Vilkutaitytės-Gedvilienės tapybos parodą (bent skaidrėmis). O mūsų rajono laikraštis galėtų išspausdinti jos knygos „Tikrasis Keturakis ir jo raštai“ ištraukas apie Prienus bei Vilkutaičių šeimą. Straipsnis užbaigiamas sakiniu: „Taigi įamžinkime didžio žmogaus – „žmogaus be pretenzijų“ atminimą Prienuose”.

Pagal gautas iš Lietuvos žinias, numatomas toks projektas: padėti akmenį ir prie jo pritvirtinti plokštę su užrašu: 1920-1940 m. čia gyveno Juozas Vilkutaitis – Keturakis, rašytojas, klasikinės komedijos „Amerika pirtyje“ autorius, Prienu teisėjas ir notaras”.

CLASSIFIED GUIDE

HELP WANTED

Needed a woman or a man experienced in sewing in USA; piece work. Leave message. Call tel. 312-889-9693

REAL ESTATE

GREIT PARDUODA

RE/MAX REALTORS (312) 586-5959 (708) 425-7161

RIMAS L. STANKUS

- Perkant ar Parduodant
- Greitas ir Sažiningas Patarnavimas
- MLS. Kompiuterių ir FAX pagalba
- Nuosavybės įkainavimas
- Perkaime ir Parduodame Namus, Apartamentus ir Žemę.
- Pensininkams Nuolaida.

IEŠKO DARBO

52 m. moteris ieško darbo prižiūrėti vaikus, ligonius arba senelius ir gyventi kartu. Skambinti Eugenijai: 708-654-2493.

MISCELLANEOUS

10%—20%—30% pigiau mokėsit už apdraudą nuo ugnies ir automobilio pas mus. FRANK ZAPOLIS 3208 1/2 West 95th Street Tel. — (708) 424-8654 (312) 581-8654

ELEKTROS. ĮVEDIMAI – PATAISYMAI

Turiu Chicago miesto leidimą. Dirbu ir užmiesty. Dirbu greitai, garantuoti ir sažiningai. 312-778-3313 KLAUDIJUS PUMPUTIS

INFLUX Humanity Association Pataria emigracijos klausimus, taip pat padeda surasti darbą. Tel. 312-254-2661

TAISOME

SKALBIMO IR DŽIOVINIMO MAŠINAS, ŠALDYTUUVUS, ŠILDYMO SISTEMAS, VIRYKLAS, ORO VENTILUOJIMUS. H. Deckys Tel. 585-6624

FOR RENT

FOR RENT

3 bedrm. apt. 60 & Tripp vic. \$600 + utilities. Call 312-735-7440.

U.S. Savings Bonds Make Great Gifts.

Dr. JUOZAS JAKŠTAS

NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS ISTORIJA 1918-1940

Vytauto Didžiojo universiteto profesoriaus paskutinis kūrinys, skirtas nepriklausomos Lietuvos laikotarpiui nušviesti. Skaitytas ras atsakymus į daugelį klausimų, kuriuos autorius pats išgyveno, patyrė. Knyga 272 puslapių su gausiomis ir retomis iliustracijomis. Prie 1922, 1928 ir 1938 metų Lietuvos respublikos Konstitucijos, ministrų kabinetų sudėtis 1918-1940 metais. Knyga įrišta, išleido VYDŪNO fondas Čikagoje, tinka dovanoti kiekvienam lietuviui Lietuvoje. Knygos kaina 15.00 dol. Užsakant paštu, dar pridėdama 2.50 dol., į Kanadą 3.00 dol., kitus kraštus 3.50 dol. Illinois valstijos gyventojai dar pridėdama 1.31 dol. mokesčių. Užsakymus siųsti: DRAGAS, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629.

LITHUANIAN DIASPORA KONIGSBERG TO CHICAGO.

anglų kalba. Autorius Antanas J. Van Reenan

Knygoje nagrinėjama lietuvių tautiško kilmės ištakos, analizuojama ta ligi šiol negildinta vertybių konfigūracija. Studijų dinamizmo eigoje, skverbiamasi į diasporos mentalitetą, išryškina Rytų Europos mintijimo variacijos, aiškina. Kaip apsiginklavus sava ideologija, galima taisykliai sugretinti savo tautiško pagrindus su Amerikos tautiško principais.

Knyga pradėdama 19-to amžiaus lietuvių tautiško supratimu-pajautimu. Dėmesio centre – lietuvių ateiviai. Apsiribojama Čikaga. Pirmoji banga (lietuvių ateiviai) (1867-914) – lietuvių, daugumoje ekonominiai emigrantai, savo noru palikę gimtąjį kraštą, daugumoje valstiečiai, menku išsilavinimu. Antroji banga (1948-1952) – be didesnių išimčių, profesionalai, išsimokslinę, atvykę ne savo noru ir įgiję D.P. (displaced persons) – vardą. Analizuojamas kultūrinis susidūrimas tarp abiejų minėtų bangų. Vaizduojama kaip Antroji banga perėmė Pirmosios bangos sukurtas institucijas ir kaip sukūrė naujas.

Knygą sudaro 330 psl., didelio formato. Išleido University Press of America, Inc., Lanham, New York and London. Kaina su persiuntimu 27 dol. Illinois gyv. dar pridėdama 2 dol. valstijos mokesčio. Užsakymus siųsti:

Dr. Juozas Jakštas 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629

City Center GT-International

PLB IR LIETUVOS KULTŪROS MINISTERIJOS PAVEDIMU OFICIALI KELIONIŲ AGENTŪRA TVARKYTI IR KOORDINUOTI KELIONES Į 1994 DAINŲ ŠVENTĘ LIETUVOJE.

Kviečiame VISUS pasinaudoti SPECIALIAI NUPIGINTOMIS LĖKTUVŲ BILETŲ KAINOMIS Į DAINŲ ŠVENTĘ IR ĮSIGYTI GERIAUSIUS BILETUS Į VISUS RENGINIUS.

KVIEČIAME!

Pasinaudoti žymiai nupigintomis lėktuvų bilietų kainomis IŠ VILNIAUS Į:

NEW YORK	\$725.00	MIAMI	\$850.00
BOSTON	\$750.00	DALLAS	\$850.00
TORONTO	\$750.00	HOUSTON	\$850.00
MONTREAL	\$750.00	LOS ANGELES	\$925.00
CHICAGO	\$825.00	SAN FRANCISCO	\$925.00
DETROIT	\$850.00	VANCOUVER	\$950.00
WASHINGTON	\$850.00		

Kainos yra apibūtinės. Bilietai privalo būti išrašyti ir kelionė prasidėti iki 1994 m. vasario 28, iškilus reikalui nakvoti, už viešbučius primokėti nereikia.

Dabar jau galima registruotis grupinėms kelionėms:

1. Dainų šventė – „Lietuvos Vyčiai“ 29 birželio iki 13 liepos.
2. Dainų šventė – „Lietuvos Vyčiai“ 29 birželio iki 13 liepos, Grupė „B“
3. „Draugo“ kelionė po Pabaltijį, baigiant su Dainų švente Lietuvoje, 26 birželio iki 12 liepos.
4. Kelionė po Pabaltijį „A“ 26 liepos iki 08 rugpjūčio.
5. Kelionė po Pabaltijį „B“ 16 rugpjūčio iki 29 rugpjūčio.

Jau aštunti metai kaip sėkmingai siunčiame jūsų paketus. Air Cargo (oro) \$1.45 už svarą iš Čikagos į Lietuvą. Minimumas – 100 kg.

SIŪLOME:

Mūsų labai populiarus septynių (7), dešimties (10), ir keturiolikos dienų (14) kelionės po Lietuvą. Prašome skambinti dėl tolimesnių informacijų.

Atstovaujame visas akredituotas pasaulio oro linijas. Jums pageidaujant, galime išrašyti lėktuvų bilietus mūsų raštinėje Vilniuje. Apmokėjimas gali būti Amerikoje, arba Lietuvoje. Garantuojame žemiausias kainas ir užtikrintą patarnavimą.

Visais kelionių reikalais – bilietais, atostogoms po visą pasaulį, kelionėmis laivu, traukiniu, lėktuvu – kviečiame kreiptis į mus ir mes maloniai ir profesionaliai aptarnausime visose mūsų raštinėse.

G. T. INTERNATIONAL, INC. 9525 SOUTH 79TH AVENUE HICKORY HILLS, ILLINOIS 60457

TELEFONAI: (708) 430-7272 TELEFAX: (708) 430-5783

Member of Travel Agents

City Center GT-International GEDIMINO PROSPEKTAS NR. 37 VILNIUS, LIETUVA

TELEFONAI: (370) 2-223-147 2-223-154 TELEFAX (370) 2-223-149

Newsom šeima: Marija Sandanavičiūtė-Newsom, Robertas Newsom; vaikai – Inga, Sigita ir Aleksas.

Šv. Kalėdų proga siunčiame sveikinimus ir linkėjimus. Naujųjų metų išvakarėse ir įvairiose suvažiavimuose primamos rezoliucijos, kurios, kaip paprastai, nevykdomos, nueina į užmaršį.

Seniai, net nepamenu, kuriame me laikraštyje radau iškarpa, kuria artėjančių švenčių proga noriu pasidalinti su bendraminčiais „Draugo“ skaitytojais ir paraginti, kad atsimintų, jei atmintis dar veikia, ir kartotų kaip kasdieninę maldą:

„Tu žinai, Viepatie, kad aš senstu. Todėl prašau Tavęs, padaryk, kad netaptiau įkyriu plepiu ir susilaikytiau nuo pareiškimo savo nuomonės visais klausimais, net tais, apie kuriuos aš nieko nenusimanau. Prašau taip pat apsaugoti mane nuo kišimosi į kiekvieno pažįstamo reikalus.

Meldžiu Tavęs, Viešpatie, kad nekartočiau tą patį daug kartų iš naujo ir nedėstyčiau visų nereikalingų detalių. Suteik man jėgų, kad kalbėčiau tiesiog apie reikala.

Surakink, Viešpatie, mano lūpas, kai aš prasiziosių skūstis savo ligom. Kadangi jos didėja su mano amžiumi, tai ir mano norai skūstis atitinkamai auga.

Išmokyk, Viepatie, mane pripažinti, kad retkarčiais ir aš galiu klysti. Padaryk, kad aš, turėdamas daug patyrimo ir išminties, norėčiau visus mokytį. Tu žinai, Viešpatie, kad aš nenoriu dėl savo įkyrumo netekti visų ligi paskutinio savo draugų. Taip padėk man, Dieve. Amen.

Stasys Žilevičius
Palos Hill, IL

JURNALISTO PREMIJA

Kad Lietuvių fondas mums yra reikalingas, niekas nekyla klausimo. Visuomenėje kyla klausimas tik dėl lėšų skirstymo reikalingumo ar tikslingumo.

Žinome, kad lėšų skirstymo komitetas niekada negali patenkinti visų mūsų norų, kam duoti, ar kam neduoti. Prieš metus buvo iškile daug diskusijų dėl išeivijos žurnalistine metinės premijos nutraukimo. Dėl visuomenės nepasitenkinimo šiais metais vėl grąžinta žurnalistine premija.

Reikia tik džiaugtis, kad fondo lėšų skirstymo komitetas atkreipė dėmesį į išeivijos laikraščių negausų žurnalistų skaičių ir juos įvertina. Dageilis vyresnio amžiaus labai gerų žurnalistų jau pasitraukė į poilsį, o kiti iškeliavo amžinybėn. Tad yra svarbu, kad lietuvių visuomenė juos teigiamai įvertintų, kol dar yra ne per vėlu.

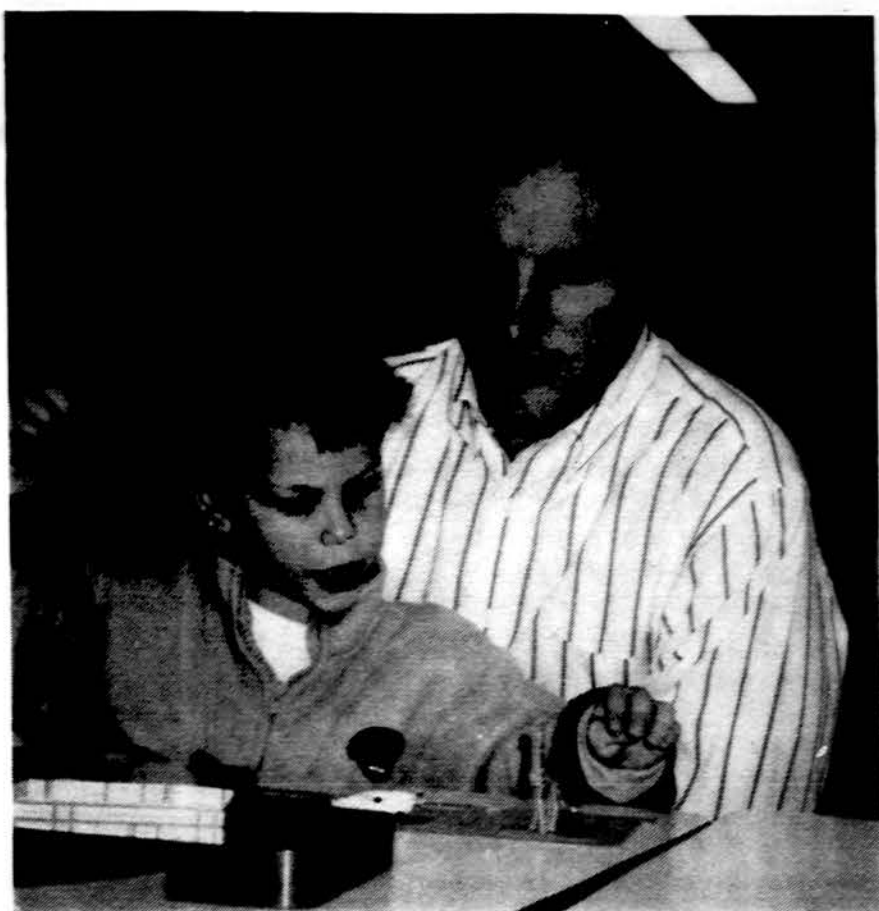
Sveikintinas ir reikšmingas yra Lietuvių fondo teigiamas mostas, kuris pradėjo kreipti didesnę dėmesį į išeivijos lietuvių kultūrinį gyvenimą.

Vytautas Šeštokas
Los Angeles, CA

PASIKEITĖS „DRAUGAS“

Čikagą aplankome dukart į metus. Ten liko tik dukra ir žmonos giminės. Nuvažiavus labai dažnai girdžiu vis tą patį. Rašai „Tėviškės žiburiams“, bet kodėl nerašai „Draugui“?

„Draugui“ parašiau pirmą kartą 1987 m. (nr. 86). Patiko, gavau daug komplimentų. Tais pačiais išsikėlėm į šiaurinį Wisconsiną. Atvažiavęs 1988 m. pavasarį, užėjau pas redaktorių ir įteikiau dar vieną straipsnį. Liepė palaukti, kol perskaitys. Atsakymas buvo: „Nespausdinsiu“. Paaikšino kodėl, bet

Kurt Thaus ir sūnus Aleksandras Žiburelio Montessori mokyklėje surošę tėtė Tėvo-vaiko vakarė.

Nuotr. Irenos Senkevičienės

manęs tie argumentai neįtikino. Pasijutau užgautas. Palikau tą kabinetą ir daugiau ten jau niekuomet neužėjau. Buvau galvojęs prenumeruoti tik šeštadieninį numerį, bet prieš kelias dienas pakeičiau savo nuomonę. Kodėl staiga toks persilaužimas?

Atsakymas labai paprastas. Naujoji redaktorė, nepaisant, kad tik visai neseniai pradėjo redaguoti šį laikraštį, daug gero jau padarė. Amžius daug ką reiškia, nes jaunesnis žmogus visuomet turi daugiau idėjų ir nebijo reformų. Štai keli šiandieninio „Draugo“ pasikeitimai, kuriais dauguma yra patenkinti:

1. Sveikatos patarimų skyrius užpildomas didelio būrio daktarų, kurių kalba ir tonas yra kultūringi ir neužgauliojantys. Skaitai ir nesijauti, kad gyveni „balanos“ amžiuje.

2. Dingo ir tie „pagarsėję“ Stratfordo „Šekspyro festivaliai“. Atsimenu Br. Raila rašė „Akiračiuose“, kad jis jau ju keli metai kaip neskaito. Aš juos skaičiau vieną kartą ir man... užteko.

3. Sumažėjo tų pačių „veikėjų“ nuotraukų skaičius. Ne paslaptis, kad kai kuriuos tekdavo laikraštį matyti kas savaitę. Šiandien to nebėra. Skaitytojams maloniau matyti vaikučius, atvežtus gydymui iš Lietuvos, negu tuos pačius pasenusius veidus.

Amerikoje ir Kanadoje turime

dar palyginti nemažai liet. laikraščių, bet moterų redaktorių iš viso tik dvi. Laikraštį redaguoti nėra toks jau visai lengvas darbas: reikia patyrimo, takto ir daug diplomatinės. „Draugo“ redaktorių šandien daug moterų, ir, mano supratimu, jos darba atlieka gerai ir jomis galime tik didžiuotis.

Kaip 1948-53 metais gyveno Kanadoje, jaučiu daug simpatijos Kanados lietuviams ir todėl daugiausia rašau „Tėv. žiburiams“, o taip pat Lietuvoje leidžiamame „Karyje“, nes „Kariui“ pradėjau rašyti 1956 metais ir jaučiau išpareigojimą. Jei laikas leis, karts nuo karto parašysiu ir „Draugui“, nes šiai, dar palyginti jaunai, redaktorei padėti yra mūsų visų pareiga.

Leonas Baltušis
Minocqua, WI

MISKO PAUKŠTIS, MISKAN IR ŽIURI

Ryšium su ateinančių metų sausio 10 d. įvyksiančiu NATO viršūnių susirinkimu, kuriame numatoma svarstyti ir santykius su Vidurio Europos valstybėmis, pareiškusiomis norą įstoti į NATO – Tėvynės sąjungos vadovai (Vytautas Landsbergis ir Gediminas Vagnorius) trinkelėjo į stalą. Jie savo 1993 m. lapkričio 26 d. laišku paragino prez. Algirdą Brazauską griebtis žygių, kad Lietuva nepraleistų progos ir pareikštų NATO valstybių užsienio reika-

lą ministrams savo norą tapti jo nare.

Tuoju atsiliepė ir Seimo pirm. Česlovas Juršėnas, lapkričio 29 d. žurnalistams jau porines: priklausymas politinei ar karinei tarptautinei organizacijai apribotų Lietuvos suverenumą; todėl NATO narystės klausimą turėtų spręsti ne prezidentas ir net ne seimas, bet tauta referendumo būdu; kiekvieno atveju tautai reikėtų aiškintis, diskutuoti podraug su nacionalinio saugumo koncepcija.

Net per užpencius pagaugais nueina tokie seimo pirmininko svaičiojimai. Ir be Juršėno aiškinimų jau žinoma, kad kiekvienas tarptautinis susitarimas yra valstybės suverenumo žnybis. Betgi NATO narystė yra gerokas valstybės saugumo ir ūkinio pastovumo laidas. Jo nesibaido nei Anglija, nei Prancūzija, nei Belgija, ir kone visos kitos Vakarų Europos valstybės. Jo siekia Lenkija, Čekija, Slovakija, Bulgarija, Vengrija, Rumunija. Jo vis dar baidosi Lietuva. Negi seimo pirmininkas manytų, kad Maskvos peršamoji „artimojo užsienio“ priežiūra būtų Lietuvai palaimingesnė už NATO narystę? Kodėl gi jis nesišaukia tautos pritarimo (referendumo būdu) Lietuvos-Rusijos bendroms karinėms įmonėms, Rusijos tranzitui per Lietuvos teritoriją į Karaliaučiaus sritį ir kitiems Lietuvos suverenumui tikrai grėsmingiems Rusijos žnybiams, nepasiruošęs prieš jos naująją karinę doktriną, siekiančią „prižiūrėti“ iš Sovietų Sąjungos išsilaisvinusias nepriklausomas valstybes ir įtvirtinti jose rusų kolonistus?

Seimo pirmininkas, bandydamas paskandinti Lietuvai būtinai reikalingą Vakarų saugumą vilkinimo žaisme, užsimerkia prieš Rytų imperializmo Lietuvai pavojingas užmačias.

Bronius Nemickas,
Maspeth, NY

LIETUVOS KARIUOMENĖS SUKAKTUVĖS

Minint Lietuvos kariuomenės sukaktuves, peršasi kai kurios mintys. Rašančiam 1938 metų pavasaris buvo vienas skaudžiausių. Tuo metu teko studijuoti Varšuvos prestižiniame ekonomikos institute. Hitlerio pasisekimų, grobiant kitus kraštus, paskatinta lenkų Becko vyriausybė nutarė priversti Lietuvą užmegzti diplomatinis santykius su Lenkija.

Sufabrikuotas incidentas mūsų pasienyje turėjo uždegti lenkų patriotizmą ir pateisinti „žygi“ prieš Lietuvą su šūkiu: „Maršale, vėsk į Lietuvą“, ir tt. Klasėse – nors lišk į kampą. Vieni šnairuoja, kiti klausinėja, kaip reaguos mūsų vyriausybė, treči reiskia užuojautą ir keikia savo vyriausybę.

Įtampa praėjo, o man – nors vėl lišk į kampą. Lietuva su savo kariuomene kapituliavo be jokio pasipriešinimo, netgi be rimtos mobilizacijos. Pats galvojau ir buvau pastiprintas lenkų kolegų, kad, jeigu mobilizacija būtų buvusi įvykdyta ir daliniai pritraukti prie sienos, būtų rastas kitoks būdas sutvarkyti būsimus santykius. Kur buvo ta kariuomenė su aibe generolų, kuri tiek kainavo valstybiniam iždui?

Atėjo 1939 metų ruduo. Su-triškinta lenkų kariuomenė Vilniuje prašė priimama Lietuvos prieglobstin. Vilniaus lietuvių veikėjai kreipėsi į lenkus, pasiūlydami apsaugoti Vilnių nuo būsimos belševikų užėmimo. Be ar su Lenkijos vyriausybės žinia, jau prie Rumunijos sienos pasiūlymas atmetas. Lietuvai užteko pasiūsti porą pulkų, ir Vilnius būtų buvęs išvadotas. Jau tada vadinamo „neutralite“ suprasti negalėjau, kai Želigovskis dar prieš 19 metų driso sulaužyti pasirašytą sutartį. Kas žino, gal tada, nepaisant galimo sovietų protesto, Lietuva būtų atgavusi daugiau lietuviškų teritorijų ir apsaugojusi Vilnių nuo apiplėšimo. Gal nebūtų reikėję amžinai dėkoti Staliniui už grąžintą Vilnių. Kariuomenė vėl nebuvo panaudota.

1940 metais vėl buvo proga bent truputi panaudoti mūsų kariuomenę, vien tik dėl istorijos. Nepanaudota. Ateina 1993 metai, ir atkuriamą naują Lietuvos kariuomenę. Naujieji kūrėjai turi rimtai pagalvoti apie jos užduotį ir apimtį. Neturėtų kartoti padarytų klaidų. Lietuvai reikia stiprios policijos kovoti su nusikalstamumais, nes nesvarbu, kokia kariuomenė bebūtų, viena apsiginti nesusgebės. Finansai, numatyti kariuomenės išlaikymui, turėtų būti panaudoti kitokiems reikalams.

Edmundas Ringus
Chicago, IL

A.†A.

JUSTYNA NAUSĖDIENĖ (ŽIČKUVAITĖ)

Gyveno Chicagoje Marquette Parko apylinkėje. Mirė 1993 m. gruodžio 19 d., 8:15 val. ryto, sulaukus 85 metų.

Gimė Lietuvoje, Tauragės apskrityje, Eržvilko miestelyje. Amerikoje išgyveno 44 m.

Nuliūdę liko: vyras Izadorius, dvi dukros: Angelė Stropuvienė, vyras Antanas ir Violetta Larry; sūnus Algis, žmona Dalia; 8 anūkai ir 3 proanūkai; brolienė Marytė Žičkuvienė su šeima Lietuvoje.

Velionė buvo motina a.a. sūnaus Eugenijaus ir močiutė a.a. Dianos Stroputės.

Velionė pašarvota antradienį, gruodžio 21 d. nuo 2 iki 9 v.v. Petkus Marquette laidojimo namuose, 2533 W. 71 St.

Laidotuvės įvyks trečiadienį, gruodžio 22 d. Iš laidojimo namų 9 val. ryto bus atlydėta į Švč. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčią, kurioje 9:30 v.r. bus aukojamos gedulingos šv. Mišios už velionės sielą. Po Mišių velionė bus nulydėta į Šv. Kazimiero lietuvių kapines.

Nuosirdžiai kviečiame gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę vyras, dukros, sūnus, anūkai ir proanūkai.

Laidotuvių direkt. Donald A. ir Donald M. Petkus. Tel. 312-476-2345 arba 800-994-7600.

A.†A.

EVELINAI MASIOKIENEI

užbaigus žemišką kelionę, nuosirdžiai užuojauta reiškiamie jos gyvenimo draugai, BRONIUI MASIOKUI. Mes dalinamės jo liūdesiu.

Aleksandra Gylienė
Antanas ir Aldona Minelgai
Paulius ir Birutė Gyliai

Olympia, Wash.

A.†A.

PETRUI ŠILUI

iškeliavus amžinybėn, nuosirdžiai užjaučiame dukrą ALDONĄ ir žentą ELEGIJŲ KAMINSKUS bei jų šeimą.

Liudas ir Albina Ramanauskai ir šeima

KĄ DARYTI, JEI...?

„Ką daryti, jei mano artimieji mirę toli nuo namų? Ką daryti, jei aš mirčiau kažkur?... Ką mano šeima darytų...? Ką daryti, jei...“

Nestebėtina, kad žmonės rūpinasi ką daryti, jei...? Mes visi esame judri visuomenė: darbo reikalais keliaujame po visą kraštą, daugelis pensininkų gyvena pensininkų apylinkėse, toli nuo savo vaikų. Tačiau nenusiminkite –

Mes galime jums padėti! Nelaimės atveju mes galime būti jūsų patarėjai ir pagalbininkai, nežūrint nuotolių.

Kaip? Mes priklausome „The Inman Group“ Amerikoje didžiausiai grupei specialistų, kurie gali mirusįjį atvežti ar nuvežti į bet kokią krašto vietovę. Jūs paskambinate mums, mes paskambiname jiems – ir viskas sutvarkyta!

Patarimas: Pakalbėkime apie jūsų šeimos reikalus ir nuspręskime, kaip jūs norėtumėte tvarkytis nelaimės atveju. Kelios minutės sutapys jums ne vieną skausmą ir rūpesčio valandą.

CHICAGO

PALOS HILLS

PETKUS & SON
MARQUETTE FUNERAL HOMES, LTD.

Mūsų šeima patarnauja jūsų šeimai nuo 1929 metų
ANTHONY B., DONALD A., & DONALD M. PETKUS
312-476-2345

CICERO

LEMONT

Making a big world smaller.

What difference does it make that Lufthansa flies to more international destinations than any other single airline? Or that every 40 seconds a Lufthansa plane takes off or lands in one of 180 cities around the world? The point is that over the years every experience with every traveler, from every corner of the world, has helped us understand you. We've come to know cultures and customs from around the globe. All the better to help you feel at home everywhere, on the ground, and in the air. Even in many cities we don't fly to, you'll find a Lufthansa office ready to serve your needs. Experience that's worldwide and worldwide. It's a difference that's helped us make friends with a world full of travelers. And that can make this big world feel very small indeed.

A passion for perfection.™

Lufthansa

For reservations or information call 1-800-645-3880 or use your Travel Agent. Lufthansa is a participant in the mileage programs of United, Delta and USAir.

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

Tradicionis „Draugo“ darbuotojų kalėdinis pobūvis įvyko gruodžio 17 d., penktadienį, redakcijos patalpose. Į pobūvį atsilankė ir pirmą kartą su visu „Draugo“ personalu susipažino naujasis Marijonų vienuolijos provincialas kun. Donald Petraitis, MIC. Jis tarė nuosirdų ir šiltą žodį, pasveikindamas visus švenčių proga, paminėdamas, kad „Draugas“ svarbus ne tik svetimuose kraštuose gyvenantiems lietuviams, bet ir Lietuvos tautiečiams, kurie tik iš mūsų spaudos gali sužinoti apie išeivijos lietuvių veiklą bei gyvenimą. Pobūvyje dar dalyvavo dr. Petras Kisieliūnas, „Draugo“ fondo pirmininkas Jurgis Riškus, „Draugo“ vėjus komiteto pirm. Vaclovas Momkus, Lietuvių Katalikų spaudos draugijos pirm. dr. Antanas Razma. Prasminga kalėdinė programa vakarą pajavirino Dalia Sokienė (deklamavimu), muz. Ričardas Sokas ir Mindaugas Matkus. Buvo pasivaikinta ir maloniai porą valandų pabendrauta.

Palaimintojo Jurgio Matulio misijoje, Lemonte, Bernelių Mišios bus 11 val. naktį. Kalėdų Mišios bus įprasta sekmadienine tvarka.

Ona Kartanienė iš Omaha, NE, pasikviečia „Drauge“ apie Lietuvos savanorių – SKAT – veiklą ir vargus, užprenumeravo dienraštį jų centrinę bibliotekai Vilniuje, atsiųsdama 100 dol. Nuosirdus ačiū O. Kartanienėi. Žinome, kad „Draugas“ bus laukiamas, skaitomas ir juo pasinaudos visi tos bibliotekos lankytojai.

Dr. Leonas ir Irena Kriaučiūnai visuomet buvo ir yra Dainavos ansamblio uolūs, nuosirdūs rėmėjai. Po ansamblio koncerto, įvykusio lapkričio 7 d. Jaunimo centre, jie Dainavai padovanojo 1,000 dol. Tai bus didelė parama, nuosirdus kelionėi į Lietuvą, kur ansamblis dalyvaus Dainų šventėje, įvyksiančioje ateinančią vasarą. Kelionėi paremti su 500 dol. prisidėjo ir Zota Mickevičienė savo vyro a.a. Gedimino prisiminimui.

x \$1.85 už svarą AIR CAR-
GO iš Chicago per TRANSPAK. Minimumas \$30. Ši nuolaida tik iki Kalėdų. Talpin-tuvai siunčiami kas savaitę. Pinigai pervedami doleriais. TRANSPAK, 2638 W. 69 St., Chicago, IL 60629, tel. 312-436-7772.

x Kairys Baltic Expediting pristato maisto produktus Lietuvoje. Siuntinys Nr. 8 (viskas kilogramais): 2 rūkyti dešros, 2 rūkyti kumpio, 10 cukr., 5 miltų, 2 ryžių, 1 sviesto, 1 oland. sūrio, 2 apelsinų, 1 riešutų, 300 gr. šokolado, 500 gr. pup. kavos, 200 gr. arbatos, 5 deš. šprotų, 2 lt. augalinio aliejaus, 2 ind. majonezo, 2 ind. pomidorų padažo. Viso 31 kg. (apie 68 sv.) tik \$81 U.S., įskaitant pristatymą į namus per 10-14 dienų. Atsiųsime Lietuvoje pasirašytą pakvitavimą. Rašyti: Vytas ar Genė Kairys, 517 Fruitland Rd., Stoney Creek, Ont., Canada L8E5A6, Tel. 905-643-3334; fax 905-643-8980.

Čikagos Aviacijos departamentas, kuriam priklauso visi miesto aerodromai, pakvietė Balzeko Lietuvių kultūros muziejų užbaigti Dariaus ir Girėno skridimo sukaktį, papuošiant 12 pėdų aukščio eglutę lietuviškais šiaudinukais Midway aerodrome. Kaip prisimename, jame liepos 17 d. buvo iškabinta Dariaus ir Girėno bronzinė paminklinė lenta. Dvejus metus iš eilės – 1991 ir 1992 m. – lietuviška kalėdinė eglutė žiugino keleivius O'Hare aerodrome, nors ten buvo papuštose ir kitų muziejų eglutės. Midway turi tik vieną eglutę – lietuvišką. Jos puošimu pasirūpino tautodailės puoselėtojos, muziejaus tartininkės, Marija Krauchnienė ir dr. Paulina Vaitaitienė.

JAV LB Švietimo taryba gavo padėkos laišką už pasiūstą suaukoti knygų siuntinį. L. Širvydienės padėkos laiške rašoma: „Didelę jų (knygų) dalis atiteko Baltarusijoje gyvenančių lietuvių skaityklai, kuri yra įsikūrusi Vainiūnuose. Joje skaito žmonės iš Apsos, Labar-nikų, Pelekų, Dvarčinių, Mur-niškių, Naručių ir kitų kaimų“. Švietimo taryba toliau stengsis remti mokyklą ir švietimą ne vien JAV-se, bet ten, kur lietuvių kilmės asmenims sunkiau prieiti prie lietuviškos spaudos ir lietuviškų leidinių bei vadovėlių.

Švč. M. Marijos Gimimo pa-rapijos bažnyčioje Kalėdų šv. Mišios vyks tokia tvarka: Bernelių Mišios (lietuviškai) – vidurnaktį, 12 val., Kalėdų diena (šeštadienį, gruodžio 25 d.) – lietuviškai 8 ir 10:30 val. r.). Bernelių Mišiose ir 10:30 v.r. bažnyčioje kalėdines giesmes giedos parapijos choras, vadovaujamas muz. Antano Lino.

x Aušra M. Zerr, iš Glen-side, PA rašo: „Lietuvos Našlaičių Globos komitetui siunčiu \$300, vietoje Šv. Kalėdų dovanų savo dukrai Lydijai ir žentui Eric Gavalis, sūnui Jonui ir marčiai Marijai Zerr aukoju jų vardu išlaikymą dovių našlaičių Lietuvoje. Lietuvos Našlaičių Komitetas savo ir našlaičių vardu Aušrai Zerr nuosirdžiai dėkoja. Komiteto adresas 2711 West 71st St., Chicago, IL 60629.

x Parduodame bilietus ke-lionėms į Lietuvą ir į visus pa-saulio kraštus geriausiomis ka-lionėmis. Skambinti: T. Les-niauskienė, TravelCentre, Ltd., tel. 708-526-0773.

x Pagalba kūčioms! Nenori rūpintis ir vargti? Talman Deli padės! Iš anksto užsakyti skanų maistą, tel. 312-434-9766. Užėik į 2624 W. 69 g-vė, kur rasi, ko pageidauji kūčių stalui: įvairių rūšių silkių, salotų, šližiukų, lydekų, marinuo-tų stintų, rūkytų ungurių ir t.t. Kalėdoms rasi: lašinėčių, kumpio ir, iš anksto užsisakius, rūkyto fazano, anties ir kalaku-to. Talman Deli užsakius tin-kamą maistą, pradžią gins gimines ir draugus, gyvenan-tius kituose Amerikos mie-siuose. Siunčiame UPS. Linksmų švenčių!

(sk)

Čikagos lituanistinės mokyklos „didvyriai“ susipažįsta su senovės Lietuva Balzeko Lietuvių kultūros muziejuje. Iš kairės: Audrius Carauskas, Kovas Norvilas ir Paulius Genčius.

Nuotr. Dano Lapkaus

MOKINIAI GILINA ŽINIĄS BALZEKO MUZIEJUJE

Trisdešimt Čikagos šešta-dieninės lituanistinės mokyklos mokinių dalį savo istorijos mokslo programos šiais metais atliko Balzeko Lietuvių kultūros muziejuje.

7 klasės mokiniai, kurie mokosi apie gilią Lietuvos senovę, kartu su istorijos mokytoju ir lydinčiais tėveliais, pamatė atliko Balzeko Lietuvių kultūros muziejuje. 7 klasės mokiniai, kurie mokosi apie gilią Lietuvos senovę, kartu su istorijos mokytoju ir lydinčiais tėveliais, pamatė atliko Balzeko Lietuvių kultūros muziejuje.

Dešimtokai domėjosi vidur-amžių ginklais: ietimis, ale-bardomis, kardais, matavosi, ar tilptų į senoviškus šarvus. Mergaitės nustebino 19 a. liau-

Ona Strimaitienė, Putnam, CT, lietuviškojo spausdinto žo-džio išlaikymui atsiuntė šimtą dolerių. Jai nuosirdžiai dėko-jame.

x LEMONTE, PL centre, TRANSPAK įstaiga veikia kiekvieną savaitę: penkt. 3 v. p.p., 7 v.v., šešt. 10 v.v. - 3 v. p.p., sekmd. 8:30 v.v. - 2 v. p.p. Tel. 708-257-0497 arba 312-436-7772

x Amerikos Lietuvių Ro-mos Katalikų moterų są-jungos narės rašo: Sąjungos atstovės nutarė įsijungti į „Sponsor a Child“ programą. Siunčiame jus 360 dolerių čekį, vieno vaiko dviem metams išlaikymui. Lietuvos Našlaičių Globos komitetas ir našlaičiai dėkoja.

x „Pensininko“ žurnalą, kurį leidžia JAV LB Soc. Reika-lų Taryba, red. Karolis Milko-vaitis, galima užsiprenumeruo-ti adresu: 2711 W. 71 St., Chi-cago, IL 60629. Prenumerata metams: JAV-bėse \$15, Kana-šliziukų, lydekų, marinuo-tų stintų, rūkytų ungurių ir t.t. Kalėdoms rasi: lašinėčių, kumpio ir, iš anksto užsisakius, rūkyto fazano, anties ir kalaku-to. Talman Deli užsakius tin-kamą maistą, pradžią gins gimines ir draugus, gyvenan-tius kituose Amerikos mie-siuose. Siunčiame UPS. Linksmų švenčių!

x Istorinis popiežiaus vizi-tas Lietuvoje! Aukštės koky-bės, dviejų su puse valandų il-gumo spalvotą vaizdajuostę (VHS) dabar galite užsisakyti pas International Historic Films, Inc., skambinant tel. 312-927-2900, raštu, arba asmeniškai atvykdami į mūsų raštinę, 3533 S. Archer Ave., Chicago, IL 60629. Kaina tik \$19.95 ir \$4.50 už persiuntimą. Mes priimame čekius ir Visa/Mastercard kredito kor-teles. Sav. Petras Bernotas.

(sk)

diškos tekstilės rinkiniai, tau-tiniai rūbai.

Aštuntokams patiko muzie-juje be perstojo rodomas filmas apie Lietuvą. „Čia Lietuva tur-būt pagražinta? Negali būti, kad taip viskas gražu!“ – kalbėjo jie. Tuo tarpu kiti apžiū-rinėjo parodą iš ankstyvosios lietuvių imigracijos, kurioje akį traukė pirmųjų lietuviškų or-ganizacijų Amerikoje vėliavos, uniformos, pirmieji Amerikos lietuvių laikraščiai, išleisti dar 19 amžiuje.

Tačiau, kokie rimti mokiniai bebūtų, linksmiausia yra Vaikų muziejuje, kur, persirengus senovės lietuvių rūbais, galima padūkti ir pažaisi.

Išvyka į muziejų padėjo vaikams geriau įsivaizduoti įvykius, apie kuriuos kalbama klasėje ar skaitoma vadovelyje. Čia jie susidūrė su tarytum gyva istorija, pamatė tikrus lietuvių kultūros paminklus.

Danas Lapkus

x Juozas Ručys iš San Francisco rašo Lietuvos Naš-laičių Globos komitetui: „Siunčiu Jums \$600 dolerių, kurį prašau panaudoti keturių našlaičių išlaikymui Lietuvoje per Gražinos Landsbergienės komitetą“. Našlaičių Globos komitetas ir našlaičiai yra labai dėkingi. Lietuvos Našlaičių Glo-bos Komitetas 2711 West 71st St., Chicago, IL 60629.

(sk)

x Birutė Jasaitienė šv. Kalėdų ir Naujų Metų proga sveikina visus gimines, draugus, pažįstamus ir lietuviško vi-suomeninio darbo bendra-darbius, linki visiems gražių šv. Kalėdų švenčių ir laimingų, sveikų ir darbinių 1994 metų. Vietoje švenčių sveikinimų-kortelių siuntinėjimo, skiria dar \$100 Draugo fondui.

(sk)

x Lietuvos Vyčių choro po-kylis įvyksta 1994 m. sausio 15 d., šeštadienį, Šaulių salėje, 2417 W. 43rd St. Choras atliks programą, bus šilta vakarienė, šokiai, laimėjimai. Rezervaci-joms skambinti: Mary Kinčius, tel. 312-927-4990. Visi kviečiami, visi laukiami. Auka asm. \$15.

(sk)

x Baltia Express sveikina visus savo klientus su Šv. Kalėdom ir praneša, kad ir toliau siunčia siuntinius saugiausiais ir greičiausiais. Siuntos lektuvu kas savaitę per savaitę. Pasiteiravimui nemokamas tel. 1-800-SPARNAI arba 1-800-772-7624. Siųskite siuntinius UPS arba pristatykite adresu: 3782 W. 79 St., Chicago, IL 60652.

(sk)

• 1804 m. gruodžio 2 d. Na-poleonas Bonaparte Paryžiuje, Notre Dame Katedroje pats sau užsidėjo Prancūzijos imperato-rius vainiką.

ŠVENČIŲ SVEIKINIMAI

Joana Budnikienė, Orland Park, IL, nuosirdžiai sveikina šv. Kalėdų proga ir linki gimusio Kristaus palaimos „Drau-gui“ svarbiame tautiniame darbe. Taip pat laimingų ir dar-bingų Naujųjų metų. Ji įteikė 50 dol. auką.

Danutė ir Vytautas Bindo-kai ir Julija Brazienė, Chi-cago, IL, šv. Kalėdų proga linki savo draugams ir pažįstamiems Dieviškojo Kūdikėlio palaimos, o Naujaisiais metais – visų svajonių išsipildymo.

Ursulė Civrinskienė, Chi-cago, IL, sveikina gimines, draugus bei pažįstamus su šv. Kalėdomis ir naujaisiais 1994 metais ir linki laimės.

Emilija Pakštienė, Chicago, IL, siunčia nuosirdžiausius švenčių linkėjimus visiems, o linkėdama „Draugo“ darbuoto-jams sėkmės, įteikė dienraščio fondui 200 dol. čekį.

Dr. Romualdas ir Milda Po-vilaiciai sveikina savo pacien-tus, gimines, draugus ir pažis-tamus su šv. Kalėdų ir Naujų metų proga. Vietoj kortelių aukoja 200 dol. „Draugo“ fondui.

Birutė ir Algis Prasauskai, Lomita, CA, siunčia „Draugo“ redakcijai ir administracijai nuosirdžiausius švenčių lin-kėjimus – „neįsivaizduojame gyvenimo be „Draugo“ – ir, užsakydami savo vaikams Lemonte laikraštį, paskyrė auką dienraščiui.

Frina ir Leonas Žeruoliai iš Hot Springs, AR, švenčių proga sveikina gimines, draugus ir pažįstamus, linkėdami jiems sėkmės ir geros sveikatos. Vietoje sveikinimo kortelių siunčia auką „Draugui“.

Irena Lange, Fullerton, CA, sveikina Kalėdų švenčių proga savo jaunystės draugus ir pažis-tamus, su kuriais teko po labai daug metų vėl susitikti per Mokslo ir kūrybos simpoziumą Čikagoje. Jiems taip pat laimin-giausių metų!

Alena Devenis Grigaitienė, St. Petersburg, FL, šv. Kalėdų ir Naujų 1994 metų proga „svei-kina visus bičiulius, o „Drau-gui“ ačiū už visas žinias ir džiaugiamės, turėdami dien-raštį“.

Juozas Andriukaitis iš Ha-milton, Canada, atsiuntė 100 dolerių „Draugo“ fondui. Dėko-jame. Laukiame ir daugiau rėmėjų iš Kanados.

Dr. Antanas Razma papildė savo įnašus „Draugo“ fondui, išgydamas didesnį kiekį balsų, pažadėdamas juos dar padidinti. Labai ačiū.

Dr. J. Makštutis papildė savo įnašus „Draugo“ fondui iki 200 dolerių, tapdamas fondo nariu su vienu balsu. Dėkojame.

(sk)

(sk)

(sk)

(sk)

(sk)

(sk)

(sk)

(sk)

(sk)

(sk)

(sk)

(sk)

(sk)

(sk)

(sk)

(sk)

(sk)

(sk)

(sk)

(sk)

(sk)

(sk)

(sk)

(sk)

(sk)

(sk)

(sk)

(sk)

(sk)

(sk)

(sk)

(sk)

(sk)

(sk)

(sk)

(sk)

(sk)

(sk)

(sk)

(sk)

(sk)

(sk)

(sk)

(sk)

(sk)

(sk)

(sk)

(sk)

(sk)

(sk)

(sk)

(sk)

(sk)

(sk)

(sk)

(sk)

(sk)

(sk)

(sk)

(sk)

(sk)

(sk)

(sk)

(sk)

(sk)

(sk)

(sk)

(sk)

(sk)

(sk)

(sk)

(sk)

(sk)

(sk)

(sk)

(sk)

(sk)

(sk)

(sk)

(sk)

(sk)

(sk)

(sk)

(sk)

(sk)

(sk)

(sk)

(sk)

(sk)

(sk)

(sk)

(sk)

(sk)

(sk)

(sk)

(sk)

(sk)

(sk)

(sk)

(sk)

(sk)

(sk)

(sk)

(sk)

(sk)

(sk)

(sk)

(sk)

(sk)

(sk)

(sk)

(sk)

(sk)

(sk)

(sk)

(sk)

(sk)

(sk)

(sk)

(sk)

(sk)

(sk)

(sk)

(sk)

(sk)

(sk)

(sk)

(sk)

(sk)

(sk)

(sk)

(sk)

(sk)

(sk)

(sk)

(sk)

(sk)

(sk)

(sk)

(sk)

(sk)

(sk)

(sk)

(sk)

(sk)

(sk)

(sk)